

Çevre için İnternet / Bilgi ve İletişim Teknolojileri(BIT): e-Çevre

Zuhal Mutlu

zuhalmutlu@yahoo.com

Özet:

- BIT(intenet&Bilgi İletişim Teknolojileri) in, Çevre ve Doğa Koruma amacı ile kullanılması yolunda e-Çevre'nin ele alınması;
- Bu yolda Dünyadan da örnekler ve gelişmelerin ele alınması ile Türkiye'deki durum ve bakış açısının saptanılması.
- Bu kapsamda internet ve diğer BIT araçlarının ilgili taraflarca hedefler doğrultusunda daha etkin kullanımı ve e-Çevre'ye doğru farkındalığın artırılması.

Amaçları ile düzenlenilen, Birey, STK'lar, Araştırma Kurumları-Üniversiteler, Kamu ve özel Kurum Kuruluşlar(ulusal,uluslar arası),Birlik, kooperatif, firma vb. Doğa Koruma amaçlı çalışan taraflardan katılımcılarla düzenlenilen form için hem çerçeveyi belirlemek hem de tartışmaları başlatmak amacı ile yapılan, I.Oturum:Çerçeve Bildiri, II.Oturum: Soruların Cevaplanması ve Tartışmaları içermektedir.

Anahtar Sözcükler: e-Çevre, BIT, Doğa, Doğa Koruma, Çevre.

Abstract: Thediscussionofe-EnvironmentwithinthecontextofusingICT(Information&Communication Technologies) for the purpose of the Environment and Nature Protection;

With this point of view, the exploration of examples and developments from the world and the examination of the situation and the perspectives in Turkey;

In this context, the more effective use of the Internet and other ICT tools by the parties involved and the enhancement of awareness towards e-Environment.

Organized with the above intended purposes, the forum open to individuals as well as participants from NGOs, research institutions, universities, public and private institutions and associations (national, international), unions, cooperatives, companies etc, which support environmental protection included discussions to shape the framework and to start debate . This event was organized as two sessions: Session 1: Framework and submitted papers; Session 2: question/answer period and discussions.

Key Words: e-Environment, ICT, Nature, Environment, Protection.

I. Oturum

1. Giriş :

İnsanın da doğanın bir parçası olduğu kabulü ile Doğa Korumayı, olması gereken asil şekli ile gerçek anlamda benimseyen, bu amaçlı çalışan taraflar olarak (Birey, STK, Araş-

tırma Kurumları, Üniversiteler, İlgili Kamu Kuruluşları(Ulusal,Uluslar arası),İlgili Diğer kuruluş/Oluşumlar(platfom, birlik...) firma, Doğa Korumayı benimseyen ve bu esaslı çalışan birlik, firma vb.) her birimizin kendi bakış açımızdan vizyonumuz, misyonumuz, çalışma alanlarımız, çalışma yöntemlerimiz, düşünme şekillerimiz, duruşumuz, organizasyonumuz,

örgütlenme şeklimiz ve buna benzer özelliklerimiz var.

Bu çalışmada konuyu, bu farklı kimliklerle ele alıp bu kimliklerle ICT alanına bakmaya çalışacağız, ilgili soruları cevaplayarak ve ortaya çıkacak resmi hep beraber göreceğiz.

Sorular :

1. İnternet ve BIT'e (Bilgi ve İletişim Teknolojileri-ICT) bakış açımız ,
2. Konu ile ilgili kavramsal çerçeveyi, ortak dili ortaya koymak,
3. Konuya taraf olanların interneti, daha doğru bir kavramla Bilgi ve İletişim Teknolojilerini(BIT) kullanım biçimlerinin ortaya konulması,
4. Bunlardan daha etkin ve yaygın yararlanabilme olanakları ,
5. Bu olanaklardan gereği şekilde yararlanmayı kısıtlayıcı/ güçleştirici nedenlerin belirlenmesi,
6. Bu nedenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik önerilerin geliştirilmesi
7. Hedefler ve e-Çevre

Bu çalışmadaki hedefler ise:

- Hedef 1: Doğa ve çevre koruma alanında Türkiye'deki BIT konusundaki resmi ortaya koymaya çalışmak
- Hedef 2: Farkındalığı artırarak yararlanma yollarını genişletmek ve daha aktifleştirmek
- Hedef 3: Konuya dikkat çekmek ve bundan sonraki çalışmalara temel oluşturmak.

Neden e-Çevre :

Bilindiği gibi Küreselleşme Doğa ve Çevre açısından oldukça zararlı, negatif etkiler ve sonuçlara yol açmaktadır. Küreselleşmenin başka ve çok önemli bir kolu da BIT(İCT) dir ve bunun doğru kullanımı ile pozitif sonuçlara yol açabilmektedir.

Küreselleşmenin bu iki kolu Doğa koruma amacı ile nasıl bir arada düşünülebilir? Burada

cevap e-Çevre olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre amaca uygun bu teknolojilerden nasıl yararlanabiliriz ve bu teknolojilere nasıl etki edebiliriz ona bakmak gerekiyor.

Bunu nasıl yapabiliriz, Doğa Korumanın tarafları olarak nerelere, ne şekilde ulaşmamız gerekiyor, neleri gerçekleştirmeye ve hangi araçları kullanarak bu hedeflere varmaya çalışıyoruz. Diğer bir soru ile doğa ve çevre üzerine negatif etkileri yapan veya olması gerekene ulaşmada etkili olan yani hedef kitle nedir?

Bu sorunun cevabı hiç şüphesiz gerek birincil aşamada gerek ikincil aşamada insan.

Etkisi doğru yönde artırılmak, etkisi negatif yönde azaltılmak, değiştirilmek, değişimde araç, tepki, etkinlik, farkındalık için eğitim, bilinçlendirme için kullandığımız hedef insan!

Dolayısı ile BIT insana ulaşmanın bir yolu hatı en etkin yolu.

2. E-Çevre'nin Gelişimi

Dünyada çevre açısından gittikçe farklı düşünce ve yaklaşımlar ortaya çıkmakta örneğin çevresel yaşam haklarından hareketle e-Çevre farklı bir yaşam anlayışını mı gündeme getiriyor?

RioDeklarasyonu (199210. Madde) Çevre sorunlarına vatandaşların katılımı ve kamu yetkililerinin elinde bulunan çevresel enformasyona erişim sağlanması gerekliliği vurgulanmıştır

Aarhus Anlaşması (30 Ekim 2001)
Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE), **Bilgiye Erişim, Karar Verme Sürecine Halkın Katılımı ve Çevresel Konularda Yargıya Erişim Anlaşması**- 16 ülke

Aarhus Anlaşması taraflar toplantıları:
Riga,Letonya 3 toplantı, 11-13 Haziran 2008

Aarhus Anlaşması¹

- Yeni bir çevresel anlaşma türü,
- **Çevresel haklar ile insan hakları** arasında bağlantı kurmakta, gelecek nesillere borçlu olduğumuzu ifade etmektedir,
- Sürdürülebilir kalkınmanın; karar verme sürecinde ancak tüm ilgili grupların katılımı yoluyla mümkün olabileceğini söylemektedir
- Bu anlaşma, hükümet sorumluluğu ile çevre koruma arasında bir bağ kurmaktadır. Aarhus; halk ile kamu yetkilileri arasında demokratik zeminde karşılıklı etkileşimlere odaklanmaktadır.

Tabi bilindiği gibi Sürdürülebilir Kalkınma mı yoksa Sürdürülebilir Yaşam mı olduğu konusu tartışılmaktadır.

Aarhus Anlaşması'nın temel ilkeleri:

1. Bilgiye erişim
2. Halkın katılımı
3. Yargıya erişim

Aarhus henüz ülkemizde imzalanmamıştır.

Aarhus son stratejik planın adapte edilmesi ile ilgili 3. toplantısında eklemelerin onay süreci, çalışma gruplarının yargıya ulaşım ile ilgili görev emirlerinin yenilenmesi, elektronik bilgilendirme araçları, uluslararası forumlara halkın katılımı vb. konularındaki planların nasıl olacağı konularına çözüm aranmıştır².

2.1. Avrupa'da e-Çevre ile ilgili Gelişmeler

e-Avrupa girişimi 1998-2000	İnternetin altyapı, hizmetler, kullanım olanaklarının genişletilmesi, yaygınlaştırılması, tüm hizmetlerin elektronik ortamda verilmesine
Avrupa Komisyonu Lizbon 2000	Lizbon Stratejisi II: Çevre temelli strateji : Ekonomik büyüme, doğal kaynak tüketimi dengesi Sosyal dışlanma ile mücadele Bilgi ekonomisini destekleyecek insan kaynaklarına yatırım
e-Avrupa+ 2001Gotenborg zirv.	2003 yılına kadar aday ülkeler de aynı şartları yerine getirecek
e-Avrupa 2005'te	e-Eğitim hizmeti sunumu ve güvenli bilgi alt yapısı
i2010	Tek Avrupa Bilgi Alanı BIT'te inovasyon ve ARGE İçerme, daha iyi kamu hizmeti, yaşam kalitesi

2.2. Türkiye'de e-Çevre ile İlgili Süreçler

e-Türkiye Girişimi 2002	13 çalışma grubu kurulmuş. 13.e-sağlık ve e-Çevre Kapsamında Ulusal Çevre Veri Tabı (UÇVT) var.
e-Dönüşüm Türkiye 2003	Yeniden Düzenleme 8 çalışma grubu var e-Çevre yok
DPT Bilgi Toplumu Stratejisi 28.07.2006	2006-2010 periyodunu içeren plan, Çevre konusunu içermiyor fakat Stratejik Öncelikler'/İş dünyası konusunda destek için "Çevrim İçi Çevre İzinleri" içeriliyor.
2007 AB ilerleme raporu 4.27 Çevre:	4.27 Çevre :çevre konusunda halkın katılımı ve bilgiye erişim konusunda iç hukuka hiçbir aktarım olmamıştır. SÇA direktifinin aktarımı çok erken aşamadır. ----- e-Dönüşüm 122 ülke arasında 52.sırada.
	Katılım sürecinde olunan diğer AB vb programlar.

1 <http://aarhusclearinghouse.unece.org>
<http://www.unece.org/env/pp/>

2 http://www.unece.org/env/pp/mop3/web/Riga%20declaration_v_2008_07_21.pdf

3. Kavramlar ve Tanımlar

3.1. Çevre³:

Fiziksel Çevre		Toplumsal Çevre
İnsanın içinde yaşadığı, varlığını, özelliğini ve niteliğini fiziksel olarak algıladığı ortamdır		
Doğal Çevre	Yapay Çevre	Bir fiziksel çevre içinde bulunan insanların ekonomik, toplumsal ve siyasal sistemleri gereği yarattıkları ilişkilerin tümü toplumsal çevreyi oluşturmaktadır
İnsanın oluşumuna katkıda bulunmadığı, hazır bulunduğu çevredir. Aslında insan da bu doğal çevrenin bir parçasıdır. Doğal çevre bileşenleri canlı ve cansız olmak üzere iki grupta toplanır. İnsan, bitki ve hayvan toplulukları canlı öğeleri oluştururlar. Canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan hava, su, toprak ile yer kabuğunu oluşturan katmanlar, yeraltı kaynakları ise doğal çevrenin cansız öğeleridir	İnsanın bilgi ve kültür birikimine dayanarak, doğal çevresinde bulmuş olduğu yeraltı ve yerüstü zenginliklerini kullanarak yarattığı çevreye yapay çevre denir	

Görüldüğü gibi her şeyin ortasında insan var ve tanım buna göre yapılmış, tüm tanımlar ise birbirini etkilemeyen ve iç içe geçen kısımlardan oluşmakta.

3.2. ICT ve Çevre

.e-Çevre ⁴: ITU(International Telecommunication Union -Uluslar arası Telekomünikasyon Birliği), normalde farklı bazı alanlar dışında çevre ile pek alakası olmayan bir kurumdu. ITU tarafından hazırlanan Çevre ile ilgili rapor Çevre için BIT(ICT for e- Environment) raporunda üç tanım yapılmış, bunlar:

3 ISO 14000

4 ITU –ICTs for e-Environment rap

- Çevre korumanın ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı amaçlı bir araç olarak BIT in yaygınlaştırılması ve kullanılması,
- BIT’te kullanılan donanım ve araçların sürdürülebilir üretim, tüketimi, çevresel güvenli atık ve geri dönüşüm programlarının ve projelerinin uygulanması, ilgili hareketin başlatılması,
- Özellikle gelişmekte olan ülkeler , “LDCLer (Least Developed Country)” ve küçük ekonomilerde Doğal veya insan etkili felaketlerin etkilerinin izleme ve tahmin edilmesinde kullanılan izleme sistemlerin kurulması.

Tabi bu tanımlar ve içerikleri tartışılabilir.

3.3. ICT

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BIT):

(Information and Communication Technology ICT): BIT, İletişim cihazları veya sistemleri kapsamındaki radyo, televizyon, mobil telefon, bilgisayar ve ağ cihazları ve yazılımları, uydu sistemleri, bunlarla ilgili çeşitli servis ve uygulamalarını da içine alan sistemleri, bilgi ve iletişim teknolojilerini anlatan şemsiye terim.

BIT tanımında da ifade edildiği gibi sadece internet değil farklı araçların kullanımını da görüyoruz. örneğin kuşları izlemek için uydu sistemleri ile alakalı olan bir takım sistemler, deniz altındaki anlılar içi daha farklı izleme sistemleri vb. kullanılabilir. Yine Orman Genel Müdürlüğünden de geleceğini bildiren iki katılımcı vardı, onların da burada anlatabileceği farklı şeyler vardı ve hatta bu projelerden biri galiba e-devlet ödülünü de aldı.

Konu ile ilgili pek çok tanımlanması gereken ve iki alanı, doğa ve BIT alanlarını ilgilendiren kavramlar ve tanımlar var. Burada hepsini sadece bir kaçını ele alabileceğiz. Ayrıca bu konu başlı başına tartışılarak sonuçlandırılması gereken kısımları içeriyor.

Veri tabanı yönetim sistemleri :

Veritabanlarını idare eden bilgisayar yazılımıdır.

DBMS, ağ modeli veya ilişki model gibi türlü veritabanı modellerinin herhangi birisini kullanabilir. Büyük sistemlerde, bir DBMS, kullanıcılara ve diğer yazılımlara veriyi depolama ve tekrar erişim için belirlenmiş şekillerde olanak sağlar.

Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS):

(GIS : *geographic information systems*)

Dünya üzerindeki karmaşık sosyal , ekonomik, çevresel vb. sorunlarının çözümüne yönelik mekana/konuma dayalı karar verme süreçlerinde kullanıcılara yardımcı olmak üzere, büyük hacimli coğrafi verilerin; toplanması, depolanması, işlenmesi, yönetimi, mekansal analizi, sorgulaması ve sunulması fonksiyonlarını yerine getiren donanım, yazılım, personel, coğrafi veri ve yöntemler bütünüdür.(Uzaktan algılama vb.)

Ör. Google Earth ve üzerinde bazı veri tabloları işlenmiş durumda ev şu anda üç boyutlu hale getirilmeye çalışılıyor.Bunu sayesinde ör. Newyork'a inip bir sokakta yürüyebiliyorsunuz. Üstüne farklı tür katmanlar da getiriliyor ve bunun daha detaylı çalışmalarını başka alanlarda da görebiliyoruz

İnternet : dünya genelindeki bilgisayar ağlarını ve kurumsal bilgisayar sistemlerini ip sistemi üzerinden birbirine bağlayan bir elektronik iletişim ağı.

3.3.1.İnternet Araçlarından Örnekler

WWW (World Wide Web) : Dünya Çapında Web. Örümcek ağları gibi birbiriyle bağlantılı sayfalardan, İnternet üzerinde çalışan ve "www" ile başlayan adreslerdeki(ip) sayfaların görüntülenmesini sağlayan servistir.

İnternet ve web terimleri aynı olguyu tanımlamaz. Zira web sadece internet üzerinde çalışan bir servistir. Web kavramı, CERN'de bir bilgisayar programcısı olan Tim Berners-Lee'nin HTML adlı bilgisayar dilini bulup geliştirme-siyle oluşmuştur.

WEB 2: Herkes tarafından çeşitli çoklu ekleme-lere izin veren web uygulamaları

Wiki (What I Know is) Wiki, GNU Özgür Belgeleme Lisansı altında kullanıcıların yeni sayfa yaratmasına, sayfalarda düzenlemeler yapmasına ve bu sayfaları birbirine bağlamasına izin veren(olanak sağlayan) bir yazılımdır ve bu sayede internet üzerinde geniş dokümantasyon oluşumunu sağlar.

Herkes metin yazabilir , Herkes ufak bile olsa katkıda bulunabilir mantığından hareket eder.

Örnekler: www.eksisozluk.com/
<http://sozluk.sourtimes.org/>
<http://en.wikipedia.org/>

Portal (Ana Kapi) : Pek çok içeriği ve olanağı bir arada bulunduran web siteleridir(form, chat, galeri, e-kutuphane,e-meeting vb.)

Araştırma Ağları(Research networking) : İnternet tabanlı pek çok olanağı içerebilen ve amacı aratırmalara ortma ve bilgi sağlamak olan sistemler.

Gruplar : Üniversite, araştırma kurumları, vb. yapıda kurumsal gruplar veya yahoogroups, google groups tipi bilgi paylaşım, sanal toplantı, iletişim, dokümantasyon paylaşımı gibi olanakları içinde taşıyan grup mantıklı, üyelere oluşan internet yapıları (inet tr, doga yasam, ekolojikyasam, genc-stk, environment vb.)
facebook/ xing

Sanal Dünya (Virtual Wolds) : 3 boyutlu (3D) ortam sağlayan sanal dünya.

Örnekler :Second Life (On milyon kullanıcı-WWF adası,botanik adası), sanal müzeler

Çevrimiçitoplantı (Onlinemeeting) : Netmeeting vb.

Sohbet/iletişim Programları (Voip) : Voip yani internet üzerinden ses taşıma tekniği-

ni kullanan görüntülü konuşma yazılımları (Skyp, MSN, ICQ)

Araştırma Makinaları (Search Engine) :
google, altavista, yahoo vb.

Video ve Bilgi Paylaşım Portalleri :Youtube, pikniktube

IPTV, e-bulten, e-dergi, e-kitap, e-kutuphane, e-ticaret, e-Oyun ...

e-Öğrenme (e-Learning), çeşitli teknolojilerin (internet, kurumsal intranet gibi iletişim ağları, CD-ROM, cep telefonu vs.) kullanılarak eğitimsel bilgilerin ve alıştırma materyallerinin kullanıcılara ulaştırılmasıdır

Örnekler : WWF Online Su eğitimi, Bilgi Üniversitesi online STK eğitim, ODTU, Ahmet Yesevi U. vb. uyguladığı e-universite tipi uzaktan eğitimler.

e-Devlet

e-Devlet çevre servisi

Avrupa'da : Shared Environmental Information System (SEIS)

4. BIT'ten Yararlanma Yolları ve Örnekleri:

4.1. Yurtiçi Örnekleri

Aşağıda sadece bir kısmı etkin olan ama diğerleri hakkında bilgi bulunan sayfaları içeren proje örnekleri verilmiştir.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü :

Toprak ve Su Kaynakları Ulusal Bilgi Merkezi "Kırsal ve Tarımsal Altyapı Veri Tabanı" ve "Türkiye Toprak Veri Tabanı"

<http://www.khgm.gov.tr>

http://www.khgm.gov.tr/topraketudprj/toprak_kay_et_ve_tab_prj.htm

Çevre ve Orman Bakanlığı:

ÇOB Coğrafi Bilgi Sistemi

<http://www.cevreorman.gov.tr/cbs>

Çevresel Bilgiye Erişim Projesi

http://www.cevreorman.gov.tr/Duyuru_CBS_son.htm

Biyolojik Çeşitlilik Ulusal Veri Tabanı

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Strateji ve Eylem Planı-2008 (.doc) (Taslak)

"merkezi bir biyolojik çeşitlilik bilgi yönetim sisteminin oluşturulması ve idamesi"

<http://www.milliparklar.gov.tr/>

<http://www.bcs.gov.tr/sitet/>

<http://www.nuhungemisi.gov.tr/>

Çevrimiçi çevre

"Ulusal Çevre Veritabanı Projesi" (UÇVT)

Çevre Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Bu proje, Türkiye'de çevre ile ilgili üretilen/kullanılan verilerin standart bir formatta kamu/özel/üniversite/STK v.b. kurum ve kuruluşları arasında değişiminin ve paylaşımının hızlı olarak sağlandığı, uluslararası benzer sistemlerle uyumlu ve bağlantılı, yazılım ve donanımdan bağımsız olarak çalışabilecek bir sistemin internet üzerinden kullanılmak üzere hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Projenin hedeflerinden biri de; Avrupa Çevre Ajansına (EEA) uyumlu verilerin toplanmasını, izlenmesini, rapor edilmesini ve bu amaçla kurulan Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağının (EIONET) geliştirilmesini sağlamaktır.

Orman Bilgi Sistemi (ORBİS)

İzin Bilgi Sistemi

<http://orbisgenel.ogm.gov.tr/>

Natura 2000 (Devlet, STK ağı)

<http://www.milliparklar.gov.tr/natura/proje.htm>

United Nations Development Programme

<http://www.undp.org.tr/Gozlem2.aspx?WebSayfaNo=1>

Yerel Gündem 21:

http://www.la21turkey.net/index.php?lang_change=turkish

4.2. Yurtdışı Örnekleri :

ITU(International Telecommunication Union)

ITU tarafından da artık Çevre ve BIT konulu çalışmalarına başlamıştır. (İklim değişikliği ile ilgili)
<http://www.itu.int/ITU-D/cyb/app/e-env.html>

Avrupa çevre bilgi ve gözlem ağı (Eionet)

<http://www.eea.eu.int>

İklim Değişikliğinin Gooleearth'de modellenmesi (KLM): Googleearth e eklenen iki katman ile İklim değişikliği konusunda Dünya çapında farkındalık yaratılması hedeflenmektedir.

Ecological Footprint Network

<http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/>

United Nations Geographic Information Working Group

<http://www.ungiwg.org/>

WISE – Water Information System for Europe

<http://water.europa.eu/en/welcome>

Online Access to Research in the Environment (OARE),

<http://www.oaresciences.org/en/index.html>

Çevresel verinin standartlaştırılması projesi (Environmental Electronic Exchange Language)

<http://www.eterproject.org>

Avrupa'da Paylaşımlı Çevresel Bilgi Sistemleri:

Shared Environmental Information System (SEIS) (Avrupa için)

<http://ec.europa.eu/environment/seis/index.htm>

Bölgesel, ulusal, ülke içi alt yapıda, gibi çeşitli şekillerde yapılandırılmış örnekler:

Uluslararası Düzeyde bölgesel NOKIS (Nord-und Ostsee-Küsteninformationssystem, engl. Information Infrastructure for the North and Baltic Sea

<http://nokis.baw.de/>

İsviçre Çevre Veri Tabanı

<http://www.envirocat.ch/>

Almanya: PortalU (national level)

<http://www.portalu.de/>

Hessen (ilseviyesinde)

<http://portal.umwelt.hessen.de>

Bavaria

<http://www.uok.bayern.de/>

Çekoslavakya : Geoportal

<http://geoportal.cenia.cz/mapmaker/cenia/portal/>

Avusturya:

<http://www.umweltbundesamt.at/umweltinformation/koordinierungsstelle>

İsviçre : Metainformationsystem Envirocat

<http://www.envirocat.ch/>

Hindistan: India Environment Portal

<http://www.indiaenvironmentportal.org.in/taxonomy/term/3504?parent=3486>

4.3. BIT'ten Yararlanma Yolları Örnekleri STK Örnekleri (Yurtiçi-Yurtdışı)

WWF :

<http://www.wwf.org/>

<http://www.panda.org/facebook>

<http://www.wwf.org.tr/>

<http://www.facebook.com/pages/WWF/20373776304>

http://www.connect2earth.org/content_pages/blog/index.cfm

http://www.panda.org/news_facts/games/index.cfm

- Online Eğitim: Entegre Havza Yönetimi Online Eğitim Programı
- Sanal Dünya Uygulaması
- e-Oyun
- Örgütlenme: 1. Facebook üzerinden iletişim grubu 2. Aktif katılım ağı (Take a action-Passport)
- News-aktif haber dağılımı

<http://www.greenpeace.org/turkey/>

<http://www.greenpeace.org>

- Bilgi verme (etkili yöntemde)
- Örgütlenme : Sanal Eylemci olun (Global ve yerel)
- e-ticaret (online mağaza)
- Blog
- Forum
- Fotograf ve video
- Greenpeace TV
- Oyunlar

Bağımsız grup:

<http://agaclar.net/>

Avrupa Çevre Bürosu

<http://www.eeb.org/activities/transparency/Index.html>

World Watch Institute

<http://www.worldwatch.org/>

The International Union for Conservation of Nature (Dünya Koruma Doğa Birliği)

<http://www.iucn.org/>

IUCN, Dünyanın en eski ve en büyük global çevresel şebekedir (1,000 hükümet ve NGO üye organizasyonlarından daha çok demokratik bir üyelik birliği, ve 160 ülkeden daha çoğunda neredeyse 11,000 gönüllü bilim adamı.)

Bazı Çevresel İstatistiksel Sonuçlara İlişkin Dökümantasyon için:

<http://www.lib.umich.edu/govdocs/stenv.html>

<http://www.lib.gla.ac.uk/Depts/MOPS/Stats/>

environment.shtml

<http://www.environ-links.com/information.htm>

İnternet Üzerinde Çevre Eğitimi:

EELink : North American Association for Environmental Education

<http://eelink.net/pages/EE-Link+Introduction>

US Environmental Protection Agency

<http://www.epa.gov/>

Global iklim değişikliği

<http://www.epa.gov/climatechange/index.html>

Cocuklar için iklim değişikliği

<http://www.epa.gov/climatechange/kids/index.html>

<http://www.seacology.org/projects/index.htm>

<http://www.seacology.org/projects/index.htm>

Organizasyonel Yapılar :

<http://www.wiserearth.org/organization>

5. Taraflar Açısından Bazı Yarar ve Sonuçlar

Hedef kitlede farkındalık artışı, bilgi, ilgi, tepki yani davranış değişikliği oluşturma.

Kurumsal veya Ortak çalışmalar

- Zaman ve mekandan daha bağımsız ortak çalışma zemini oluşturmak
- İş gelişime ve iş takip (Toygar, kuşbank)
- Çift yönlü/çok taraflı iletişim
- Çok uçlu bilgi kaynağı birleştirilmesi, yönetilmesi ve yararlanılması ve buna bağlı daha etkili ve sonuç alınabilir çalışmaların ortaya çıkartılması.

Örgütlenme

- Hareket ve tepki oluşturma
- Kurumsal örgütlenme
- Hareketsel örgütlenme

e-Demokrasi

- Halkın Çevresel haklarına bir ortak yapı üzerinden erişmesi, iletmesi (e-Çevre, e-Devlet)

- Karar alma süreçlerine aktif katılım, taraf olma
- Süreçleri takip ve denetleme
- Kolay, etkili, daha iyi düzenlemeler ve politikalar ile daha fazla yetkiye sahip vatandaşlar

- Demokratik etki
- Şeffaflaştırılmasının geliştirilmesi
- Halk otoritelerinin hevesliliğinin artırılması
- Karar verme süreçlerinin kontrolü ve tartışılmasında halkın teşvik edilmesi

Yaşamsal

- Daha Yaşanabilir bir Dünya (wwf)

6. Önemli BIT ve Uygulamaları

- Çevresel veri ve diğer faktörler bütünleş-tiren Karar Destek Sistemleri en önemli kaynaklardır.
- Depolamayı ve yönetimi sağlayan DBMS, o yere özgü çeşitli iç etkileşimleri ve bilgileri olabildiğince iyi şekilde göz önüne almaya ve analiz etmeyi sağlar.
- Yerreferanslı verileri içeren DBMS ile birleştirilmiş Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), planlama amaçlı verileri anlamlandırma-ya yardımcı çözümün bir parçasıdır.
- Bilgi yığınlarını analiz etmekte gittikçe güç-lenen mikroişlemciler geliştirilmektedir.
- Bilgisayar EIAs ve karar desteğine yar-dımcı olan Modellere geliştirilmesine yar-dımcı olur.
- Çevre Yönetim Bilgi Sistemleri, çevre organizasyonlarının, kendi işlerini, e-İş, e-Devlet vb. teknolojilerini ve yönetim uygulamalarını kullanarak yürütmesine olanak tanır.
- Planlama, yönetim, uygulama, izleme, ge-liştirme vb. İlgili yazılımları en iyi biçim-de kullanan, sonuçlarını ortaya koyan en iyi uygulama ve deneyime sahip çevresel projelerin web ve internet üzerinden pay-laşılması önemlidir.
- Standardizasyon Etkisi⁵:
- Eğitim Etkisi(Farkındalık etkisi):
- Önleyici Etki
- Kontrol etkisi:
- Katılımcı Etki:

7. Engeller

- Konu taraflarının bakış açısı, algılama, farkındalığın az olması ve soruna sahip çıkılmaması
- Daha deneyimli ve yaratıcı insan gücü
- Finansal kaynak
- İnternet yasaları
- Denetlemeci bakış açısı
- Bağımlı kılıcı bakış açısı
- Güvenlik, bilgi hırsızlığı
- “Amaç Sürdürülebilir Kalkınma için Çev-re Engelini aşmak mı ?” diye mutlaka sor-mak ve didikleyci olmak çok önemli.
- Çevresel hakları ekonomik kalkınmanın karşıtı gören anlayış

8. Önlemler

- Yasal alt yapının sağlanması
- Politik destek
- Özgür ve yaratıcı ortam
- Katılımcıların artırılması
- Taraflarda farkındalık artışı
- Birlikte çalışma
- Parasal destek
- Kararlılık
- Aynı zamanda “Gönüllü Uzman” bakış açısı

Soru: e-Çevre Neleri İçerebilir ?

II. Oturum

Katılımcılar

II Oturumda, I.Oturumda yapılan sunum çer-çevesinde Doğa Korumacı taraflar olan Birey, STK, Araştırma Kurumları, Üniversiteler, İlgili Kamu Kuruluşları(Ulusal,Uluslar arası),İlgili Diğer kuruluş/Oluşumlar(platform, birlik, fir-

5 BM. Ve Çekoslavya Masaryk University Prof. J.Hrebicek (bu ve son sayfadaki bazı noktalar)

ma katılımcılarının aşağıda verilen sorular çerçevesinde kendi açılarından konuyu ele alarak yapılan tartışmalar yer almaktadır.

Sorularımız :

1. İnternet ve BIT'e (Bilgi ve İletişim Teknolojileri-ICT) bakış açımız ,
2. Konu ile ilgili kavramsal çerçeveyi, ortak dili ortaya koymak,
3. Konuya taraf olanların interneti, daha doğru bir kavramla Bilgi ve İletişim Teknolojilerini(BIT) kullanım biçimlerinin ortaya konulması,
4. Bunlardan daha etkin ve yaygın yararlanabilme olanakları ,
5. Bu olanaklardan gereği şekilde yararlanmayı kısıtlayıcı/ güçleştirici nedenlerin belirlenmesi,
6. Bu nedenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik önerilerin geliştirilmesi
7. Hedefler ve e-Çevre

Zuhal Mutlu

(Oturum Yöneticisi-Düzenleyicisi)

Yeni katılan arkadaşlar da var, öncelikle bu ikinci kısma başlarken tekrar hoş geldiniz diyorum . Birinci bölümde bir çerçeve sunuşla bu ikinci bölümde ele alacağımız konuların da ne olacağına açıklık getirmeye çalıştık. Bu sunum bir çerçeve sunumdan ziyade bir bildiri yapısında olmuştur.üç ayrı konu başlığı altında yapılması gereken konulara tek bir sunumda yer verilmiştir. Burada yapmak istediğimiz nedir? büyük resimde neler

var? hangi sorularla yola çıkıyoruz?" bunu biraz ortaya koyabildim umarım diye düşünüyorum. Biraz sonra bu sorular dışında farklı tür soruları ve düşünceleri de görebileceğiz, ortaya koyabileceğiz diye umuyorum.

Bugün burada ilk oturumda da açıkladığımız gibi, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler, Kurumlar, Sivil Vatandaşlar, katılım talep eden firmalar vb. olarak burada varız.

Bu arada şunu da söylemek istiyorum, bize burada bu oturum olanağını ve bunu gerçekleştirmemizi sağlayan sayın Mustafa Akgül'e ve hem moral desteği hem de düzenlemeler bazında fikri destek verdiği için sayın Yücel Çağlar'a teşekkür ediyorum.

Oturum öncesi tarihte tüm katılımcılara oturum sırasında hangi sorulara ne şekilde cevap arayacağımıza dair elektronik iletiler göndermiştim. Ama yine de sormak istiyorum, oturumda soruları cevaplarken nasıl bir yöntem izleyelim? benim düşüncem özellikle katılımcı tarafların, sunumda başlangıçta bahsettiğimiz kendi yerleri, düşünceleri, duruşları açısından, bakış açıları nedir? onları ele almak, onları tartışarak ilerlemek ve soruları cevaplama; özellikle bazı sorular için daha uzun süre gerekeceğinden cevapları mümkün olduğunca kısa tutabilirsek sevinirim, Kendinizi de kısaca tanıtarak; buyurun sizden başlayalım.

Günseli Özkan

Danışmanlık Firması-Ankara

Ben sokaktaki bir internet kullanıcısının biraz üstünde kilit bir internet kullanıcısıyım. Yarattığım katma değer şöyle, iki dilde kültürler arası ve uluslar arası köprü olmayı sürdürüyorum. Bu konu ile ilgili ayağımın tozu ile Paris'de yapılan, İnternetin Avrupa'nın genişlemesi ile ilgili etkilerinin de söz konusu olduğu bir toplantıya katıldım.

Biliyorsunuz Avrupa Birliği çerçevesinde çeşitli çağrılar altında başlıklar var bunlardan son çağrı "Citizenship" isimli bir faaliyet vardı, oraya katıldım. İki konu arasında köprü kurmak istiyorum, internet kullanımının hem medya hem kamuoyu oluşturması açısından önemli; çünkü bu forum sadece bir basamaktı, daha önce internet üzerinde oluşturulmuş olan forumların, tartışmaları "pazılının" bir parçası idi.

İnternet kullanımının her kesimden ciddi olarak aktörleri burada bulunuyor gördüğüm kadarı ile. Şöyle bir öneride bulunmak istiyorum,

buradaki katılımcılar bir çekirdek gruptur, bu çekirdek grubun tüm benzeri, ister çevre olsun, ister öteki alanlarda olsun hem medya oluşturmak hem katılımcı vatandaş kimliğinin oluşturulması anlamında bir grup olarak bundan sonra karşı faaliyetler olarak adlandırabileceğim, internetin hem çevre amaçlı hem bilginin yayımı amaçlı, hem Türkiye'yi daha iyi anlatma amaçlı çünkü, vakit olsa idi sizinle paylaşacaktım "openforum altı" konusunun başlığı Avrupa'nın genişlemesinde internetin etkisi. Bu konuda böyle bir grup oluşturularak hem medya hem katılımcı vatandaş kimliğinin güçlendirilmesini öneriyorum.

Özge Gökçe

BM (UNDP), GEF SGP -Küçük Ölçekli Çevre Fonu Program Sorumlusu

Programın amacı, Küresel Çevre Fonunun Sivil Toplum Kuruluşları yani Vakıf, Dernek, Kooperatif vb. STK'ların doğa koruma konusundaki projelerini desteklemek. Bir fon kuruluşuyuz biz aslında. İnternet ve bilişim teknolojilerinden günlük hayatımızda oldukça faydalanıyoruz, her şeyi kullanıyor muyuz yada ne kadar etkin kullanabiliriz onu tartışabiliriz; kullandığımız şeyler temel olarak bir kere bütün tekliflerimizi elektronik olarak alıyoruz, iletişimimizin büyük kısmını elektronik ortamda yapıyoruz. Bir bültenimiz var hem basılı hem de elektronik ortamda haberleri dağıtıyoruz. Onun dışında sadece elektronik ortamda iletişimin yeterli olmadığını düşünüyorum. Yılda bir defa bütün proje tarafları bir araya geliyoruz, onun dışında iletişimi internet ortamı üzerinden sürekli devam ettirmeye teşvike çalışıyoruz. Bunlardan daha etkin yararlanabilir miyiz? Aslında yararlanabileceğimizi düşünüyoruz ama çalıştığımız kuruluşların bazıları gerçekten çok küçük, iletişimde sıkıntı çekilebiliyor, hatta elektronik olarak projelerin sunulmasında bile çok sıkıntı yaşadığımız durumlar oluşuyor; bir word programını kullanamayan projeler de var, onlarla iletişimi daha ileri götürmüyoruz elektronik iletişim olarak.

Zuhal Mutlu

Şunun alını çizeyim, iletişimin yüzyüze boyutunu hiçbir zaman geri plana itmiyoruz ve onu önemli unsurlardan biri olarak görüyoruz hiç şüphesiz.

Galena İş

Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), Türkiye, Su Programı Sorumlusu.

Tabi internet ve Bilgi İletişim Teknolojilerinden oldukça fazla yararlanmaya çalışıyoruz; biz WWF Türkiye olarak uluslararası WWF'nin bir parçasıyız. Bunun da çok faydasını görüyoruz. "WWF İnternational" tarafından kullanılan araçları biz de kullanmaya çalışıyoruz. WWF Türkiye olarak bir çok olanağı internet ortamında kullanmaya çalışıyoruz. Online eğitim bunların başında geliyor; şimdiye kadar entegre havza yönetimi, su yönetimi ve AB çevre politikaları konusunda üç farklı online eğitimimiz oldu örneğin; buna çeşitli kamu kuruluşlarından, STK'lardan vb. katılımcılar katılım gösterdi. Ödevler ve sınavlarla bütünleştirilmiş online bir eğitim oldu bu. Bunun dışında e-bültenlerle, çeşitli kampanyalarımızla internetten destek toplama yolu ile bilgi ve iletişim teknolojilerini, kullanmaya çalışıyoruz.

Zuhal Mutlu

Second Life bu tür programların en üstünde olan bir program ve WWF'nin burada bir yeri var bildiğim kadarı ile.

Galena İş

Evet WWF'nin Second Life'de bir adası var ve burada başka bir kişi olarak yaşıyorsunuz bu adada ve örneğin orada bir orangutan'dan dondurma satın alıyorsunuz ve o size çevre koruma konusunda bilgilendirme yapıyor ve ör. kullanılan soya yağı, çam yağının üretilmesinde nelere zarar veriliyor, hangi canlıların yaşamı bir tehdit altına girmiş oluyor onları anlatıyor. Teşekkürler

Zuhal Mutlu

Yani bir eğitim aracı olarak oradaki orangutanı da kullanmış oluyorsunuz böylece. Bu arada arkadaşlar eleştiri de yapabilirsiniz.

Yıldırım Lise

BM (UNDP) Kalkınma Programı, Müdür Yardımcısı

Ben o zaman kendimi tanıttım, Yıldırım LİSE, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programında Proje müdür yardımcısı olarak çalışıyorum. Ama yıllardır hem profesyonel hem de gönüllü olarak bir çok sivil toplum kuruluşunda da görev aldım; o yüzden biraz da Sivil Toplum açısından yaklaşmakta yarar görüyorum. Tabi yıllardır hem internet kullanıyoruz hem de BIT'lerle ilgili alanlarda ben de aktif rol aldım. O yüzden bu çevresel anlamda, Doğa Koruma açısından çok iyi bir araç aslında ama etkin kullanmamız gerekiyor.

Kavramsal çerçeve ve ortak dil tabi ki yavaş yavaş geliyor; tabi bu sadece çevre koruma açısından değil bütün internet konusunda da orta dil yaratma açısından bazı sıkıntılar var, onların aşılması gerekiyor. Ben şimdi sizin sunumunuzdan da yola çıkarak şöyle bir listeleme yaptım esasında, biz internette doğa koruma alanında nasıl yararlanıyoruz diye baktığımız zaman en önemlisi hakikaten, bilgi, belge ve veri paylaşımı yapıyoruz. İnsanları bilgilendirme açısından çok iyi kaynaklar var, girip orada herhangi bir konuyu ele alabiliyorsunuz, haber verebiliyoruz üyelerinize, şöyle bir olgu, şöyle bir eylem var diye, yada şöyle bir toplantı var vb. Yada bazı dernekler yardım toplayabiliyor, alışveriş yapabiliyor. Az önce verdiğimiz örneklerde olduğu gibi insanlar gönüllü olarak veri girişi yapabiliyorlar bir yerdeki bir canlı veya bir sorunla ilgili bazı verileri koyabiliyorlar.

Sizin dediğiniz gibi Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Coğrafi Bilgi Sistemleri ve uzaktan algılama programları ile hem erken uyarı

sistemleri hem destek sistemleri için geniş uygulamalar var ama benim üzerinde duracağım iki önemli konu var, birincisi katılımçılık ve gönüllülük, yani internetin haberleşme ile ilgili en önemli olarak ele aldığı konu bence bu, çok fazla insana ulaşma şansı oluyor ama ben bunu yaparken de insana ulaşma şansı derken de bizi sınırlayan bir şey var, sadece internete erişimi olan insan, hani bilmiyorum belki son rakamları sizler daha iyi biliyorsunuzdur, ancak o kadar kişiye ulaşabiliyorsunuz ve bunların yaş profili, çoğu kırk yaşın altındadır yada üniversite çağında genç veya 20-35 arasında yoğun kullanım olduğu söylenilebilir. Onlara ulaşabiliyoruz, maalesef diğerlerine ulaşamıyoruz mümkün değil. Bir diğeri de örgütlenme ve kampanya üzerine, hani baktığımız zaman e-dilekçe ve e-kampanyalar hakikaten dünyada çok kullanılan, Türkiye'de de son 4-5 yıldır hem farklı dergiler hem farklı sivil toplum kuruluşlarınca kullanılıyor; bu konudaki bir En çok olan sorunlardan birincisi bence para ve kaynak sorunları var hem de insanlara internette nereye gideceklerini hem de nerelere ulaşmaları gerektiğini anlatan bir şeyler ortaya koymamız gerekiyor. Tabi genel anlamda yasaklar en büyük sorunlardan biri, ne çıkacak bilmiyorum sadece çevre boyutuna bakarsak.

Oradan bir çok konuyu internette de bakarak yargı sistemini devreye sokması sizin bahsettiğiniz gibi iyi bir ilerleme olacaktır diye düşünüyorum. Şimdilik bu kadar tartışma sırasında devam ederiz.

Gülten Atkın Gençoğlu

Kuş Araştırmaları Derneği, Biyolog, Eğitim Sorumlusu

Aslında Yıldırım'ın ifade ettiklerini ben de söyleyecektim; dün de ODTÜ TV'den bir oturumu izledim, aslında orada da konu, bu konferansın ana konusunda olduğu gibi Demokrasi ve İnternette ama insanların erişimini de düşündüğümüz zaman bir anlamda bu aynı zamanda bir dijital işsizlik de getiriyor, özel-

likle Türkiye'de... Ben de zaten kendimize bakınca bunun biçimlerine girmiyorum, farklı biçimler var ve biz bu biçimlerin hepsini kullanmak zorunda değiliz zaten. Kendi faaliyet alanlarımıza, amaçlarımıza, hedeflerimize uygun olanları seçiyoruz dernek olarak. Baktığım zaman en temel olarak kaldığımız noktanın bilgi verme olduğunu görüyorum. İnternet aslında çok önemli bir araç, özellikle örgütlenme vb. için. Aslında Sivil Toplum Örgütlerini özellikle demokratikleşmenin aktörü olarak düşündüğümüz zaman internet bu amaçlı çok önemli bir araç, örneğin Örgütlenmede. Ama ben henüz bu aşamaya gelemediğimizi düşünüyorum STK'lar olarak. Çünkü bu alanda biz kendimiz de ne kadar düşünsük de daha sonra da bahsedeceğimiz engellere ve kısıtlamalara takıldığımız için daha fazla ilerleyemiyoruz. Yani genel olarak bakış açımız biz interneti bilgi vermek, bilgiyi paylaşmak, kamuoyunda farkındalık uyandırmak, ve kamuoyu oluşturmak; bunun farklı biçimleri var ve Kullanıyoruz; belli bir kitleye ulaşmak için kullanıyoruz.

İlter Akınoğlu **TPAO Bireysel**

Ben teknolojik açıdan bakıyorum, teknoloji o kadar hızlı geliyor ki kullandığımız pek çok şey çabuk eskiyor ve daha iyilerini istiyoruz.

Kağıt açısından baktığımızda bilgisayar ve internet daha az kağıt kullanımı yapmamızı sağlayabilir. Bunun dışında ev ofisler bir çok farklı imkan sunuyor, bu imkanları kullandığımız takdirde herkes kendi evinden toplantılara katılabilecek, işlerini yapabilecek, ulaşım ve zaman problemimiz kalmayacak ve pek çok olanağa oturduğumuz yerden kavuşabileceğiz.

Evren Yılmaz **Çevre ve Orman Bakanlığı BID**

Çevre ve Orman Bakanlığı . Biraz geç katılmak durumunda kaldım. Normalde diğer arkadaşları dinledikten sonra konuşmam ve cevap

vermem daha doğru olur zannedersenem ama Bakanlık adına konuşmam gerekirse biraz önce Yıldırım Bey Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Çevre Bilgi Sisteminden bahsetti, biraz onun hakkında bilgi vereyim. Bunun önce başka bir firma tarafından yapılmış hali vardı, bunun bakım ve onarım işleri henüz bitti; Çevre Bilgi Sistemi artık çalışmaya başladı diye biliyorum. Fakat bu kasım ayının sonunda bittiğinden henüz etkin olarak kullanıma açılmadı. Yine etkin olarak göremediğimiz diğer bir çalışma da Nuhun Gemisi Projesidir biliyorum. Bizim bakış açımız, biraz da benim kişisel hayallerimle harmanlarsam eğer öncelikle kağıt kullanımını tamamı ile kaldırmamız lazım, Çevre ve orman Bakanlığı olarak da tabii; bir çok konuda internete ve Bilgi ve iletişim teknolojilerine bakış açımız, insanların internet üzerinden, yerel ağlar üzerinden pek çok işlerini yapmasını sağlamak, önemli

Zuhal Mutlu

O zaman, alanımızla ilgili politikaları ve yapılacakları Çevre ve Orman Bakanlığı olarak önce kendimizin yapmamız ve bunu gerçekleştirmemiz lazım diyorsunuz.

Evren Yılmaz **Çevre ve Orman Bakanlığı BID**

Evet kesinlikle doğru, şöyle oldu aslında çok çok zayıftı Çevre ve Orman Bakanlığı; ben 1,5 senedir ÇOB Bilgi İşlem kısmında çalışmaktayım o nedenle benim de bilmediğim şeyler var biraz müsaade ederseniz önce bir dinleyeyim daha sonra eleştiriler olur, sorular olur ona göre cevaplama yapayım.

Zuhal Mutlu

Evren Hanım'a söz vermeden önce şunu söyleyelim; Evren Hanım, burada bir eğitimci de olmalı diyerek kendini dahil ettirdi bu oturuma, eğitim de bu konuda önemli alanlardan biri şüphesiz ve atlanılmamalı.

Evren Küçükçankurtaran
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Öğretim Görevlisi

Özellikle çevre eğitimi ile ilgileniyorum. İnternet ve Bilgi Teknolojilerinin en önemli amaçlarından biri bilgi edinme ama bilgi edinmenin ötesine geçmek için bunu kullanıyoruz çünkü özellikle biz öğretmen ve öğrenciler için internet dediğimizde bilgi edinmek amacıyla kullanılan bir materyal oluyor. Aynı zamanda çevre eğitimi alanında öğrencileri bilinçlendirebileceğimiz bir eğitim materyali olarak görmeye çalışıyoruz. Şimdi internet ve çevre eğitimi dediğimiz zaman ben şöyle söylemek istiyorum, aslında internetin pasif kullanımı eğitimin asıl alanında aslında çok fazla bizi ilgilendiren bir bölüm değil çünkü bilgiye ulaşım aslında kaptaplardan ve diğer şeylerden zaten sağlıyorduk; fakat önemli olan kişilerin bunları nasıl kullanacaklarını öğretmek; Şöyle bir şey var birkaç kez konusu geçti, özellikle ulusal internet sitelerine erişim ve içerik problemi, bizi en çok rahatsız eden.

Türkiye de biraz araştırdım, ben Türkiye'ye döneli henüz bir sene bile olmadı ama doğru düzgün çevre eğitimi için hazırlanmış bir portal veya platforma denk gelmedim belki gizlenmişti; bir şekilde araştırma için ilgili kelimeleri yazdığımızda direk karşınıza çıkan bir adres ne yazık ki yok; bilerseniz gidiyorsunuz yoksa bayağı bir aramanız gerekiyor. Benim aslında internetten eğitimci olarak beklentim özellikle internetin çevre eğitiminde aktif kullanımı; Nasıl? Yani öğrencinin gerçekten aktif kullanabileceği, çevre bilincini edinebileceği aktif programlar. Bizim isteğimiz, amacımız bu.

Özellikle animasyonlar ve simülasyonlar bizim ilgimizi çeken özellikler.

Öğleden sonraki oturumda özellikle Frankofon ülkelerde bu alanlarda ne gibi çalışmalar yapılmış biraz bunu anlatacağım.

İlker Fıçıcılar
Bağımsız katılımcı

Burada kendi adıma konuşacağım daha çok, yıllardır bu konuların içindeyim ve fizikçiyim ve nerede bir nükleer duysam anti.. direk geliyor aklıma. Bu sorular arasında aslında tek bir noktayı daha ziyade önemli görüyorum o da iletişim kısmı; yani bizim interneti ve diğer araçları kullanarak olabildiğince insanı bilinçlendirmek lazım diye düşünüyorum.

Yıllardır bu konuda uğraşıyorum ama temel takıntımız insanların cesaret eksikliği. İnternet yokken diğer mektup, faks gibi iletişim araçları ile politikacılara nükleer santraller kurmayın diye e-postadan önce insanları bilinçlendirmek çok daha zordu. Bu gittikçe artan teknolojik iletişim araçlarında artış hızı üsselin bile üstünde ve gittikçe daha da hızlanarak gidiyor.

Utopyacılara Karaburunda ve daha önce Can Yücel ile Datça'da süren ve fikir gelişimi üzerine olan toplantılar var. Siz de biliyorsunuz ki insan sıkıntımız var; bu işleri yapacak kişiler insanlar . Bizler arz ediyoruz; çeşitli gruplar, kurumlar, resmi yerler, dokumanlar var ve bunlara daha ziyade arz ediyoruz fakat talep yok.

İşte Bilgi işlem teknolojisi buna çözüm olmalı diyoruz ama teknoloji çevreye hem iyi hem de kötü geliyor. Mesela arabaların aslında çevre kirliliğini önlemesi düşünülmüştü. 100 yıl önce artık Newyork sokaklarında at pisliği görmeyeceğiz diye arabayı büyük bir coşkuyla karşıladılar, “teknoloji geldi, çevre kirliliği olmayacak artık” diye düşünmüşler. Yani en önemlisi bence iletişimi güçlendirmek, olabildiğince insana ulaşmak ve cesaretlerini artırmak için bunu kullanabilmek.

Zuhal Mutlu

Ve şüphesiz doğru şekilde teknolojiyi geliştirmek ve kullanabilmek ve en önemli noktalardan birisi de bu.

Engin Nurlu
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı, Öğretim Görevlisi

İnterneti hem ben hem de diğer akademisyen arkadaşlar öncelikle iletişim amaçlı kullanıyoruz. Hem e posta grupları hem de Avrupa Çevre Ajansı olsun, EPA olsun, Nato olsun Avrupa Birliği Projesinde kendi tartışma gruplarımız. Girdiğimiz herhangi bir grupta herhangi bir projeye partner olarak girdiğimizde ve bu başarı ile sonuçlanırsa en azından aynı ekip % 30, % 40 aynı ekip olarak başka bir projede aynı şekilde devam edebiliyor veya bir diğerine seni de önerdim diyip gidebiliyor. Böylece çevre projelerine bu şekilde devam edebiliyoruz. Ama genellikle çevre ağırlıklı projelerde internetle çevre ağırlıklı projelerde en fazla projelerin alınma şansı yerel katılımcının katılması, çevre bilincinin de artırılması. Bu yöndeki projelerde halka gidip oradaki yerel halkla çalışmamız daha fazla öneriliyor.

Bunun dışında eğitim amaçlı coğrafi bilgi sistemi, uzaktan algılama yada ben çevre mevzuatı alanında derse girdiğim için bu konu ile ilgili bakanlıkların mevzuat sitelerinden oldukça yararlanabiliyorum. Yine uluslar arası sözleşmelerin kendi web sitelerinden güncel bilgileri orijinal olarak alabiliyoruz. Proje başlığı olarak kullandığımızda biliyoruz, Avrupa Birliğinde kendi bilgi sistemleri de var; bizim bakanlıkların veya kuruluşlarımızın kendi web sitelerinde de var ama herhangi bir projeye girdiğimizde herhangi bir görüntü yok kendi verinizi kullanın diyorlar. Biz de çalıştığımız alandaki o görüntünün satın alınması, onları kendimizi oluşturması... Bizde diyoruz ki artık biraz..

Ayrıca Çevre Bakanlığı bir projemizi daha destekli dışarıdan teşekkür ederim, Korunan alanlarla ilgili bir proje yürüttük İgneada örneği, İnova projesi kapsamında

Zuhal Mutlu

Ben sizin konuşmanızdan aynı zamanda su sonucunu çıkardım, demek ki bu türlü çalışmalarda

talep yaratmak da önemli; mesela neye ihtiyaç var, talebi yaratmak ve bunun karşılanmasını sağlamaya çalışmak da önemli.

Bu ihtiyaçları bu tür bir ortam üzerinden görebilmek güzel olacak ama sizin peyzaj mimarlığı açısından önemli bir konu da kent içi ağaçlandırma alanları. Bu kent içinde daha yaşanabilir alanlar oluşturma, bunların sürdürülebilirliğini sağlama açısından çok önemli ve tabii farkındalık yaratma da. Buradaki bu alanı düşünüp özellikle halkla, belediyelerle, yerel yönetimlerle ilgili çevre açısından iletişimi bunun üzerinden sağlayabilmek işi çok da önemli ve ayrı bir kısmı olacaktır. Bunu e-Çevre üzerinden gerçekleştirebileceğimizi düşünmek gerçekten çok önemli. Çevre hakkını artık aşmamız lazım ve şu an afişlerde çeşitli yerlerde gördüğümüz "yeşil alanı şu kadardan şu kadara çıkardık..." türü şeyleri artık doğal bir yaşam ve çevre hakkı olarak kabul etmemiz ve çok daha farkındalık yaratarak bunları daha çok toplumda konuşmamız lazım; e-Çevre de bunun en önemli araçlarından olmalı.

Sevinç Arcak
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Toprak Bölümü, Öğretim Görevlisi

Çevre ile en ilgilerden biri de benim diye düşünüyorum, dr. konum özellikle toprak kirliliği üzerindeydi., çevresel etki değerlendirmesi, doğal kaynaklar ve çevre yönetimi, gibi derslerle öğrencilerimi bilgilendirmeye çalışıyorum tabii ki. Özellikle bir toprakçı olarak, toprağın doğal kaynaklarımızdan en önemlilerinden olduğunu düşünerek bize çok görevler düşüyor interneti de kullanarak. Ama benim bir öğretim görevlisi olarak bir hedefim de çocuklara inmeyi hedefledim toprak konusunda çünkü bilinçlendirmenin ilk öğretimde hatta ilk öğretim öncesi ana okulunda başladığına inanan bir kişiyim. Ben, özellikle de Türkiye'de bir ilk olan ve gurur duyduğum bir projeyi gerçekleştirdim. Haberiniz yoktur belki ama biz üniversitede ilköğretimde öğrencilerine yönelik bir Toprak Bilim

Okulu gerçekleştirdik. Toprak Bilim Okulunu internet üzerine taşımaya çalışıyorum şimdi. Yaklaşık 15 gündür de bununla ilgili bir eğitim programı, bir belgesel hazırlıyorum. Bu eğitim programında tabi ki Eğitim Bilimleri Fakültesinde, ilköğretimdeki öğretim görevlisi arkadaşlarımızla çalışıyoruz. Çünkü üniversitedeki bir bilginin ilköğretim düzeyindeki bir seviyeye indirilmesi bir buçuk yılımızı aldı ve bu hiç kolay bir iş değil. Bunu çözemedim, kullandığınız her bir cümle, her bir kelime hedefe ulaşmıyor bunu gördüm.

Burada e-Çevreyi de kullanarak bu tür programlarla buralarda yer verebiliriz çocuklara yönelik. Bir katılımcımız özellikle çocuk programlarının çok önemli olduğunu söyledi. Şu anda onu hazırlamak üzereyiz Toprakla ilgili; neden toprak ? Burada TEMA Vakfına çok teşekkür ediyoruz çünkü yıllardır bu konuyu, erozyonu işledi. Yıllardır toprak kaybı , daha doğrusu toprak kaybolmuyor aşınması ve taşınması oluyor. Topraklarımızın azalması olayını Türkiye'ye biraz olsun fark ettirebildi en azından.

Ben TEMA Vakfına eğitim veriyorum şu an; nasıl verdim, onlara bir soru sordum, dedim ki “Çok şevkle anlatıyorlar tabi olayı ama esas önemli olan burada materyal” dedim , yani olay değil materyal burada önemli, yani çocuklara önce bunu çok iyi anlatmak lazım ki sonra olayı anlatabilelim. Yani burada önce çevre ile ilgili bilimsel verileri kullanarak konuları biz çocuklara anlatabiliriz diye düşünüyorum.

O nedenle toprak olarak başladık. Eğitim konularını verirken, Eğitim Fakültesinden olan arkadaşımız biraz önce söyledi, bilgi vererek çocuklar ulaşamıyorsunuz; etkinlik temelli olması gerekiyor ve animasyonların mutlaka kullanılması gerekiyor; o şekilde bir program hazırlıyoruz zaten.

Benim önerim sınıf öğretmenlerine yönelik bir ikinci bir çalışma yapmak, e-Çevre, e-toprak, e-doğal kaynak şeklinde bir proje hazırlamak

ve TÜBİTAK'a vermek. Sınıf öğretmenlerinin mutlaka bu konuda interneti kullanması gerekiyor; bunun için de belki de böyle bir programın hazırlanması gerekiyor. Ve bir üçüncü hedef kitlede bence belediyeler olması gerekiyor, yani yerel yönetimler. Benim şu an üç tane hedef kitlem var, ilköğretim birinci kademe, sınıf öğretmenleri ve belediyeler, inşallah bununla ilgili projelerimi sıra ile yerine getireceğim.

Ekotarım adı altında bir program ve toprağın önemini anlatan bir belgesel hazırladık. Artı çocuk önemini kavradıktan sonra bir de korumayı mutlaka ve mutlaka hedef olarak seçiyor kendisine.

Ercan Bulut **IBM Türk LDT. ŞTİ.**

IBM Türk Ldt . Şirketinden katılıyorum. E-Çevrenin başka bir boyutunda bilgi teknolojilerini sağlayıcıların yapması gerekenler ve bu anlamda sorumluluklar ve vizyonumuz konusunda eğer katkımız olabilirse diye düşünerek katılmak istedim.

Öncelikle internet, e-Çevre ve bilgi işlem teknolojileri çerçevesini 1.ve 2. Başlıklar çerçevesinde bir parça toparlamak istiyorum.

İnternet kullanımı diyince bu kullanımın unsurlarını üç başlık altında belki toplayabiliriz.

1. Kullanıcı
2. Kullanıcın talep ettiği tüm erişim şekillerinin mümkün kılınabilmesi için gerekli alt yapı ve bunun sağlayıcıları
3. Bu alt yapılar üzerinde içeriğin sağlanması

Elbette günümüz kullanıcıları da, çeşitli yeni teknolojilerle içerik sağlayıcı olarak karşımıza çıkıyor.

İzin verirsiniz üç temel başlık altında üç temel noktaya işaret etmek istiyorum, daha doğrusu gözden geçirmek istiyorum.

1. Erişim Şekilleri ve Son on yıllarda internet kullanımında hangi aşamalardan geçtik acaba.

80'ler neydi, kurumların web üzerinde yer alması süreciydi , evet herkes orada ben de varım demeye çalıştı.

90'lar, artık orada yer almanın ötesine geçtik, web üzerinde e-ticaret, e-iş ve e-hizmet algılanması farklılaştı ve kamu kurumlarından ticari kuruluşlara kadar herkes web üzerinde her şekilde en zengin biçimde boy göstermeye başladı. 2000'ler ise tüm bu e-ticaret, e-hizmet'in çok daha farklı biçimde, nitelik değiştirerek, biçim değiştirerek ve entegrasyon dönemi diye adlandıracağımız yeni bir dönem oldu. Bu dönemde daha kurum sağlayıcı ve kullanıcı dönemlerinin tamamen, "on demand" süreçlerle donatıldığı bir süreç oldu. Buradan genel olarak baktığımızda artık herkesim evinde bilgisayarlar 24 saat açık nerede ise ve online durumdayız; ikincisi bu konum 7/24 servis ihtiyacı, internet servis sağlayıcıların, içerik sağlayıcıların ve bütün servis vericilerin 7/24 ayakta olması gerekliliğini ortaya çıkardı ve bu nedenle alt yapılar tümü ile nitelik değiştirme ihtiyacı hissettiler, bunlara öğleden sonra değineceğiz.

Üçüncüsü yine kritik bir şey, enerji kullanım talebi. Arkadaşlar her kliklememizde inanılmaz bant genişlikleri, inanılmaz enerji kullanımına yol açıyoruz; dolayısı ile bu unsurun etkilerini ayrıca inceleyeceğiz.

Bu çerçeve ile internet ve e-Çevre konularını bir arada yorumlamamız gerekirse, şunlar önemli veya resmi şöyle görmemiz lazım galiba: e-Çevre diyince iki başlık altında görebiliriz; birincisi internet ortamının e-Çevre açısından bilinçlenme ve bu konudaki programların sürdürülmesi açısından bir ortam olarak kullanılması ki bu konuda herkese çok iş düşüyor; ikincisi internet erişim araçları cepesindeki olgular ki bunlar iki başlıktadır, birincisi atıklar meselesi, ikincisi kullanımdaki cihazlar meselesi. Atıklar konusundaki korkunç istatistiklere

yer vermeyeceğim şimdi, değişik oturumlarda bunlar ele alınacaktır; ama bunlar çok çok çirkin, dünyaya, insana yakışmayacak nitelikte.

Kullanımdaki cihazlar meselesinde ise bilgi teknolojileri kullanıcılarının çok çok önemli sorumlulukları var. Dünyaya salınan ısı, verimli enerji kullanımı vb. durumlar için teknoloji şirketlerinin, IBM'in neler yapmakta olduklarından bahsedeceğim.

Son bir şeyle toparlayayım, e-Çevre ile baktığımızda çevrenin korunması ve zaman zaman bununla çelişik gibi görünen endüstri süreçlerinin, ekonomik kalkınmanın birbiri ile çelişip çelişmediği meselesi çok basit biçimde yanıtlanmalıdır. Bu ikisi hiçbir şekilde birbiri ile çelişen, çatışan unsurlar değildir. Ruhsal olarak bakıldığında kesinlikle aynı nosyonları, yani israf vb unsurların elenmesini ön plana alması gereken alanlardır. Bu anlamda aslında her ikisinin eş zamanla erişilebilir olduğu, yani hem e-Çevre hem de kalkınmanın sağlanabildiği eş zamanlı bir dünya mümkündür. Tersini savunmak herhalde bugün hiçbirimize yakışmayacak ilk bir numaralı unsurdur.

Zuhal Mutlu

Teşekkürler, belki şöyle altını bazı şeylerin çizebiliriz: belki e-Çevre'nin teknolojik dünyaya, mevcut yapıya bir getirisi olacaktır ve mutlaka olmalı. Özellikle bu boyuttaki tüketim alışkanlıklarına, pastadan pay almaya yönelik bakış açısı yerine ekolojik boyutun dikkate alınacağı, tüketim alışkanlıklarımızın gözden geçirileceği, daha dayanıklı ve ekolojik faktörleri ön plana alıcı teknolojilerin geliştirileceği bir bakış açısına doğru gidilecek mi acaba? Atık sorunun olmayacağı, mümkün olduğunca az zarar ve en fazla verimlilikle kullanılabileceği, Doğal Kaynakların çok dikkatli kullanılacağı doğanın da bir kaynak olarak görülmeceği bir yapıya ulaşabilmemiz mümkün olacak mı ? Tüm bu kaynakları en iyi şekilde kullanabileceğimiz planlamalara doğru gitmek

belki e-Çevrenin getirilerinden biri olacaktır. e-Çevre aynı zamanda karşılıklı bir etkileşimi de doğuracak bu dünya için; çünkü bu bakış açısını teknoloji ve ekonomik dünyaya da mutlaka taşımak zorundayız diye düşünüyorum. Yoksa başka türlü, aşırı tüketim ve aşırı tüketimi özendirici yapı ile zaten gelecek çok zor ve doğa koruma yönünden baktığımızı acaba biz sadece süremizi mi uzatmaya çalışıyoruz, bu da tamamı ile ayrı bir tartışma konusu.

Yine yeşil IT, ICT de bu kapsamda ele alınabilir; alt yapı mutlaka gerekiyor; buna göre de nasıl bir alt yapı ile gitmeli diyerek devam etmeli ki burada bu boyutu da yakalamaya çalışacağız; özellikle firmaların ve burada mimari açıdan ERCAN BULUT IBM Türk Ltd.Şti. Bey'in ortama getirdiği bir katkı da bu.

Şimdi Çevre ve Orman Bakanlığından Evren Bey'e söz verelim ve sonra aynı şekilde soruları cevaplayarak gitmeye çalışacağız.

Evren Yılmaz **Çevre ve Orman Bakanlığı**

Öğleden sonraki kısma kalamayacağım ama Özellikle ERCAN BULUT IBM Türk Ltd. Şti.Bey'in konusuna ve diğer arkadaşların soruların cevap vereceğim. Öncelikle ben alt yapıcıyım. Doğru haklısınız ben bile ör. ASKİ'den bile.....

Zuhal Mutlu

Evren Bey, doğrusunu isterseniz burada amaç savunmanız değil, Çevre ve Orman Bakanlığında bu konuda neler yapıldığını, doğa koruma boyutu için vb. diğer e-Çevre alanları için neler üzerinde çalışıldığını, nereye geldiğini, burada işin tarafları olarak görmeye ihtiyacımız var. Çevre Bakanlığında hem Orman hem Çevre kısmından katılacak birkaç arkadaşımız olmakla beraber üzülerek görüyoruz ki hiç birisi katılmadı ve Tülay Hanim dışında da bunu bildiren olmadı. Oysa isterdik ki bu

oturumda, işin önemli taraflarından biri olarak Bakanlığın konunun hangi aşamasında olduğunu görebilelim. Umarız bu toplantı da olmasa bile daha sonra düzenlenecek konunun devamındaki ortamlarda bunları açıklıkla öğrenme fırsatımız olur ve hem üzerinde tartışırız hem de katkılarımızı konuşuruz.

Ben şu ana kadar neler yapılmış gerçekten görmek isterim; yapılanlar e-Dönüşüm konusundaki raporlara yansımış gözüküyor benim bildiğim kadarı ile ancak bunlar gerçekten önemli zira oluşturulacak e-Çevre yapısına temel oluşturacak, bu çalışmalar bir anlamda; tabi ne boyutta ve ne amaçta o da başka konu.

Evren Yılmaz **Çevre ve Orman Bakanlığı BID**

Zuhal Hanim, belki ben size şunları yapıyoruz diye anlatabilirim ama asıl sorun şu ki bizim öncelikle Çevre Bakanlığı olarak altyapı sorunumuzu yani, dokümantasyon, çalışma vb. sorunlarımızı çözmemiz gerekiyor.

Ben size belki şu yapıldı, şu şu aşamada diyebilirim ama önce bir ne durumdayız onu anlatmaya çalışayım; ne durumdayız önce bir inanılmaz bilgi dokümantasyon var; veri tabanları, inanılmaz boyutta raporlar, dokümanlar vs. Her bir yere bir şeyler yazılmış ama bu bilgilerin konsolidasyonu yapılmamış ve bu çok büyük bir sorun ve bizim şu an çözmeye çalıştığımız da bu. Örneğin Doğa Koruma, Milli Parklar bir proje yapmış ve bu projenin adını da çok yakından duyduğunuza eminim, hatta Bakan Bey de bunun açılışını yaptı, Nuhun Gemisi Projesi. Tamam Nuhun Gemisi açıldı fakat bizim sistemlerimizde değildi, çok enteresan bir şey, Orman Genel Müdürlüğü'nün sunucuları üzerinde çalışıyor. Bunu neden size söylemek istiyorum, bu çok önemli bir konu, şu an Nuhun Gemisine kimse giremiyor. Samimi bir şekilde söylüyorum ben de giremiyorum ve ben Orman Genel Müdürlüğündeki arkadaşlarıma soruyorum, " Ne oldu?" , "Sunucu şöyle oldu,

böyle oldu, yarın açacağız...” Ama sunuculara alıp düzeltince bu olacak. Yine örneğin Çevreyi ilgilendiren bir “havaizleme .gov.tr” var , o en azından iyi çalışıyor gibi gözüküyor. İsraili bir firma ile Türkcell yapıyor bunu. Tabi arka planda dönenleri burada tartışmamızın bir anlamı yok sonuçta ne yapılacak, bular yapılacak filan.Sonuçta orada ayrı bir proje, ÇED’de ayrı bir proje, DKGM’de ayrı bir proje var.

Zuhal Mutlu

Yani biz pek çok projemiz var ve bunlar yürüyor mu diyorsunuz?

Evren Yılmaz

Çevre ve Orman Bakanlığı BID

Yani biz bile yürütmüyoruz Bilgi İşlem olarak

Zuhal Mutlu

Evet ama iç sorunlar başka, biz size Çevre ve Orman Bakanlığı olarak bakıyoruz, ki önceden Çevre ve Orman ayrı idi neyse o konuya girmeyelim şimdi.

STK’lar : Girelim girelim

Evren Yılmaz

Çevre ve Orman Bakanlığı BID

Evet ama yüzlerce proje var ve her birim ayrı bir proje yapmaya çalışıyor ve bunların da bir bilgi işlem ayağı olduğu zaman, Bilgi İşlem bize yardım etsin deniliyor.Tabi bu bir çıkmaz.

Engin Nurlu

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı, Öğretim Görevlisi

Ben Çevre ve Orman Bakanlığını suçlamak için söylemedim ama biz AB’ye gittiğimizde taraf olarak onların alt yapıları hazır, olduğu gibi sunuyorlar; Türkiye büyük bir ülke , ama Orta Doğuya veya Beyrut’a gittiğimde

bir uydu fotoğrafı ile bütün bir ülkeyi gösterip bir binada Çevre Orman Bakanlığı, Köy İşleri Bakanlığı, yukarıda Birleşmiş Milletler gibi olabiliyor. Ortaya uydu görüntülerini getirip “işte bu dijital atlasımız” diyorlar, oysa bizim ki Kırsal Alan çalışmaları yapıyoruz ve biz her bir sayısal haritamızı teker teker kendimiz hazırlamak zorundayız. Tüm bunların hepsinin yapılabilmesi için hem teknoloji hem bilgi birikimi hem güç gerekiyor ve tüm bunların hepsinin bir arada olabilmesi zor. Üstelik bir botanikçi, bir zoologu da almak zorundayım. Ama onlardan projeme şöyle bir destek aldım, gün geldi birlikte gittik gün geldi ortak veriyi birlikte paylaştık. Bunların hepsi harita değildi ama korunan alanların değerlendirilmesinde bunların hepsini ben akademik ağı onlar da kurumsal ağı birlikte bir ekiple, Suade Hanım’ın ekibi ile gerçekleştirdik.

Bu arada Şura’ya ben de katıldığım için Bakanlığın durumunu da biliyorum.

Evren Yılmaz

Çevre ve Orman Bakanlığı BID

Daha sonra bunları cevaplama anlamında ve bilgi verme anlamında dışarıda daha detaylı olarak tartışabiliriz.

Zuhal Mutlu

Amaç zaten burada e-Çevre için hep beraber neler yapabiliriz, neler yapılabilir bunu buradan başlayarak çözüm yoluna gitmek yoksa cevap verme veya suçlu bulma anlamında bir yere gitmek değil ama konuyu daha fazla uzatmadan son iki sözü verelim isterseniz.

Gülden Atkın Gençoğlu

Kuş Araştırmaları Derneği, Biyolog, Eğitim Sorumlusu

Alında ben sözü daha fazla uzatmadan şunu eklemek istiyorum, söz oraya gelir diye bekledim ama gelmedi. Şunu eklemek istiyorum, Yeşil

Kutu diye bir proje var Doğa Derneği, Kuş Araştırmaları Derneği ve Bölgesel Çevre Merkezi ile Çevre ve Orman Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından birlikte yürütülen üç yıllık bir proje. Amacı sürdürülebilir kalkınma için çevre eğitimi. Bu anlamda Türkiye’de bir ilk eve bu projenin sonunda Türkiye’de bir site hazırlandı. (yesilkutu.net) Bu çevre projelerinde internetin kullanılması için önemli bir örnek ve hatta Türkiye’de en önemli çalışmalarından bir örnek. Yeşil kutu zaten bir kutu ve içinde bir kitap, bir dvd, cd var iki de oyun var yani aslında bir multimedia set. Sadece sunu da söyleyeyim, animasyonlardan ve belgesellerden bahsedildi ya, bu internette online olarak var. Öğretmenlere veya isteyen üye olup burada online olarak kullanabiliyor. Hatta bir formu da var içinde, öğretmenlere bu formu da doldurarak, oraya yaptıkları şeyleri gönderip paylaşabiliyorlar. Bu eklenmesi gereken önemli bir örnek diye düşünüyorum.

Zuhal Mutlu

elki şunu söyleyebiliriz burada, bir madde vardı, “başarılı örnekleri de mümkün olduğunca fazla alanda, denetleyerek birlikte paylaşmak”

Evren Cankurtaran

Evet görüyoruz ki hepimiz Çevre alanında kendimizce yavaş yavaş bir şeyler yapıyoruz ve burada bir araya gelerek de yaptıklarımız paylaşmaya başladık ve asıl önemli olan da bu.

Çünkü daha önce Çevre belli bir kesimin eli altındaydı ve ör. Çevre Mühendislerim “bizim” diyordu, diğer bazı kısımlar “bizim” diyordu ve şimdi sosyal dallar olan bizler de bu konuyu ele alıyor ve sahiplenebiliyoruz. Yani artık bütünü görmeye gitmek gerekiyor aksi takdirde bütünü göremiyoruz; aynı bir Hint masalındaki gibi ortada bir fil var ve körler eli ile tuttuğu kısmı tarif ediyor ve görüyor ama dilsiz bir adam filin bütünü görebiliyor; körler ona sorduğunda cevap veremiyor ne olduğunu ve körler her biri dokunduğu kısımla fili farklı bir şeymiş gibi anlatıyor yani biz her bi-

rimiz bu bütünü belli bir noktada bir araya getirip yavaş yavaş toplayarak bütüne ulaşmalıyız. Bir portal vb. farklı bir internet ortamı gibi.

Özge Gökçe

Kaldığımız kısımdan tekrar cevaplamaya devam edersek, hepimiz aslında nasıl kullandığımızı biliyoruz ve niye kullanamadığımızı da herkes az çok söyledi, örneğin bir kısım teknik alt yapı sorunumuz var, bilgi eksikliğimiz var, koordinasyon eksikliği var, Kurum içinde farklı birimlerin bile birbirinden haberdar olamaması durumu var. Bilgi paylaşmama eğilimimiz var ki bunu da anlamak mümkün değil; fikri mülkiyet hakları korunduğu sürece bilgi paylaşımı sorun olmamalı. Ama maalesef bizim projeler de aynı şeyleri yaşıyor. Ör. DSİ’den herhangi bir su verisi almak deveye hendek atlatmaktan daha eziyetli bir süreç.

Bunları nasıl ortadan kaldıracamız; bunu kendimiz kendi iç denetimimiz ve kendi iç yolumuzu tanımlayarak kendimiz çözmek durumundayız. Bunu burada da konuşarak yapabileceğimizi de zannetmiyorum zaten yıllardır konuşulan şeyler konuşarak yapılamıyor, hiçbir yere gitmiyor. Sekiz sene önce de Bakanlıkta çalışırken aynı şeyler konuşuluyordu ve hala aynı şeyler konuşuluyor, eylem planları da yapılıyor. Çevre eğitimcilerine düşen şeyler var diye düşünüyorum, bir süre sonra herkes daha iyi bir alt yapıya sahip olduğu zaman biz de çalıştığımız insanlarla daha farklı bir iletişim seviyesini sürdürebileceğiz. Ama biz bunu her zaman yapamıyoruz ki bazı projelerimizi yeri gelip bizim gidip bilgisayarı alıp raporu bile bizim yazdığımız oldu. Çünkü bazı proje sahipleri çok küçük köy Dernekleri vb. Onlarda erişim alt yapıları yok ve şu noktada daha fazla söyleyebileceğim bir şey yok teşekkür ediyorum.

Galena İş

Biraz önce WWF’den bazı örnekler vererek anlatmıştım. Burada konuşan herkesin hedef kitleleri farklı. WWF’nin panda.org adı altında

bir sitesi var ve dünyadaki diğer ülkelerdeki, bütün WWF' lerin neler yaptıklarını burada toplayarak görebiliyoruz, ulaşabiliyoruz.

Gülden Atkın Gençoğlu

Yani siz aslında vermişsiniz ilk sunumunuzda, aklıma ne geliyor ilk yapan ben olma, iktidarı paylaşmama, kapalı olma, Sivil Toplum Örgütlerine ve kendimize baktığımızda bunları görüyorum ve bir de tabii Çevre ve Orman Bakanlığı bile kaynak yetersizliğinden bahsediyorsa biz küçük STK'lar bile kaynak, uzmanlık gibi şeylerden daha fazla dert yanabiliriz aslında. Bunlar da kısıtlayıcı şeyler aslında, alt yapı .

Zuhal Mutlu

Evet biz de üye olduğumuz Dernekte parasız neler yapılabilir diyerek çok kafa yordığımız için durumu biliyoruz tabii.

Ercan Bulut

3.ve 4. Başlıklar çerçevesinde kendi açımızdan bir parça açıklık getirmeye çalışalım. Engeller neler diye baktığımızda bir sürü şey saymak lazım; amaç eleştiri değil, durumu tespit, bu durumdan nasıl çıkılabilir, beyin jimnastiği. Şimdi kullanıcı açısından baktığımızda daha fazla bant genişliği, daha fazla erişim, daha çeşitli servis istiyorum ve bunlar olurken daha geniş hedefler ve bireysel hassasiyet açısından da çevrenin korunmasını istiyorum demektir kullanıcı; yani her şeyi talep etmektedir kullanıcı .

Tabii kurumlar olarak BT sağlayıcıları gözlemlerini, incelemelerini sağlıklı yapmak ve doğru önermeleri üretmek durumunda. Tüm bu durumlara yüksek otoriteler, bakanlıklar, çevre ile ilgili kurumlar, vb. tarafından getirilecek açıklık, resmi tümü ile rahatlatıcı özellikte olmalı. Yine buradan baktığımızda şunu söylemek mümkün, önce elementlerden bütüne doğru bakalım, daha sonra, öğleden sonra bütünden elementlere doğru ayrı bir bakış getiririz.

Bugün çeşitli internet, e-Çevre ve bütün bu çerçevedeki sıkıntıları, engelleri dikkate aldığımızda çeşitli kurumlar arasında çok doğru, çok anlamlı işbirlikleri gerçekleştirdik; kullanıcının biraz önce tarif ettiğimiz taleplerine uygun bir e-çevre ve kullanım bakımından da hassa bir e-çevre modeli geliştirilmesi mümkün olabiliyor. Ütopyadan bahsetmiyoruz, tam tersine bugün yaratılmış n tane çözüm ile dünya donanmış durumdadır.

Dediğiniz gibi bilginin doğru toparlanması, doğru paylaşılması ve kurumlar arasında doğru gerçekleştirilmesi ve doğru biçimde kullanılması son derece hayati bir konudur.Ör. “aa Kanada’da şu kişi ile şu kişi şöyle bir çözümü hayata geçirmiş türü şeyleri artık çok fazla tartışan bir yapıdan çıkıp, 1. Başbakanlık, Devlet seviyesinde sahiplenilen bir süreç olduğunu çevre meselesinin sadece sözde değil yasaları ile, yasa seviyesine kadar getirecek cüretle konuşuyorum ama evet bu olmazsa olmaz, bu olmak zorundadır, bizim Almanya yada Kanada’dan eksik bir tarafımız yoktur; yeterince düşünebilen insanlar, bakanlıklar, devletler durumunda olmalıyız.

Bu anlamda bunları aşmak dediğiniz gibi milyonlarca bilginin önce doğru vizyonla ayrıştırılması, önderlik edecek unsurlar elbette bu otoritelerin içinde önce görevlendirilir, bu vizyon ile kendi ekiplerini yönlendiren gruplar, sonuçta çıkması gereken yasalara kadar, tabii ki özgürlükler çerçevesinde çok etkin bir zaman çerçevesi içinde tamamlayabilirler, bu ütopya filan değil sadece birini kopyalasanız bile çok hızlı adım atabileceğimiz alanlar. Çok söylenilecek şey var ama kısa kesmek zorundayım.

Zuhal Mutlu

Ben aslında konuşmacılardan sonra dinleyicilerin düşüncelerini de almak için süre kalsın istiyorum ama normalde süremizde 13:00’da doluyor gözüküyor. Buyurun Sevinç Hanım,

Sevinç Arcak

Bence bilgi toplama en önemli kısım gibi geliyor bana. Gerçekten bir takım veriler var ama verilerin hepsi Kurumlarda sumen altında kalmış yada kütüphanelerde, odalarda kalmış veriler. Aslında bu verile ulaşmak gerçekten çok önemli; ben bunları üniversite olarak da yaşıyorum, gerçekten biz bilgilerimizi üniversiteler arası bile paylaşmıyoruz, mesela bir Ege ziraat ve Ankara Ziraat olarak ne kadar paylaşabiliyoruz? O bile bir soru.

Bence bu bilgilerin toplanması nasıl olması gerekiyor, bence bunun çözümlenmesi gerekiyor. Bunun Kurumların içinde o konuda, bilgi konusunda uzman kişilerin görevlendirilmesi, gönüllü olması ve belki de internet üzerinde koyması gerekiyor diye düşünüyorum. Başka türlü, raflardan, dolaplardan, kütüphanelerden bilgileri kurtaramayacağız. Herkese katılıyorum, çok çalışma var ve ben de Çevre Bakanlığı ile çok çalışma yaptım ama ne yazık ki o bilgilerin hiç birinin kullanılmadığını da gördüm ve tabi sizin de hiç şevkiniz kalmıyor bu şekilde görünce, bir araştırmacı olarak. Bence bilgilerin toplanması çok önemli. Bir de tabi internet üzerinde hedef kitlenin belirlenmesi çok önemli. Bu e-Çevre hangi boyutta hedef kitleye ulaşması gerekiyor bunların çok ciddi tespit edilmesi gerekiyor. Peki amacımız hangi amaca göre e-Çevre'nin hazırlanılması gerekiyor bu çok önemli, buna göre alt yapının oluşturulması gerekiyor. Buna göre bence üniversitelerin e-Çevre'ye çok büyük destek vermesi gerekiyor; neden peki? Çevre dediğimizde her uzmanlık dalı ayrı ve hepsi de çevre ile ilişkili Toprakçı olarak ben ciddi söylüyorum, bazen su kaynakları dersi de verdim, su kalitesi dersi; o kadar ilişkili ki bu konuda uzman kişilerden ciddi bu konuda a destek alınması gerektiğini hissettim. Tabi diğer konu uzmanlarından da destek alınarak bir e-Çevre alt yapısının oluşturulmasından yanayım ve tabi bunu yapmak gerçekten de kolay değil.

Engin Nurlu

Ben bilgiye ulaşım ve bilgiye de ücretsiz ulaşım diyorum, en azından akademik anlamda. Verilerle ilgili de ortak bir standarda gitmek gerektiğini düşünüyorum. Hepimiz aynı dili, aynı terminolojiyi kullanıyoruz.

İlker Fıçıcılar

Aslında hepimiz ortak noktadayız gibi geliyor bilgi paylaşımı konusunda, Evren Bey'de ilk konuşmasında onu dedi. Elektronik dokümantasyon hakikaten bu teknolojinin bize sağlayabileceği önemli bir katkı olacak. Elektronik dokümantasyonla gerçekten kağıda ihtiyacımız yok . ölü ağaçlarla da bir şeyler yapıyorlar... Arşivden bir şey çıkarmak ise gerçekten sorun olarak çıkıyor. Oysa elektronik doküman gerçekten bu sorunları çözebilir, bununla istediğimiz her şeyi her türlü sorgulama yaparak ile gayet rahatlıkla alabiliyoruz.

O bahsettiğiniz ilk konuşmada işte veri tabanları olsun, kaldı ki yine bir yerde bir şey daha diyordunuz çevresel bir alt yapı, karşılıklı bir iletişim alt yapısı oluşturalım diye.. Karşılıklı Sivil Toplum Kuruluşlarının işte sizin Panda olsun, işte Nuhun gemisi olsun, Yeşil Kutu olsun tüm bunları rahatça birbirine bağlayabilmemiz gerekiyor. Ben bir yere bir pdf yüklediğimde diğer sistemlerden bunlara rahatlıkla ulaşabilmeliyim, Bakanlığın verileri içinden aradığımı rahatlıkla bulabilmeliyim.

Bence bu bilgiyi paylaşımındaki temel sıkıntı ne yasaklar konusu, ne mevzuat, ne şu ne bu, gerçekten kağıtları çıkar, getir, götürden arşiv memuruna zull geliyor. Gerçekten yeni oluşan verilerin elektronik doküman olarak tutulması konusunda bir önlem alacak bir kuruma, birime ihtiyacımız var. Belki Çevre ve Orman Bakanlığında sizin bulunduğunu birim bu konuya önayak olabilir görülüyor. Sizden iyi gelecek bir proje diğerlerine de örnek olacaktır diye düşünüyorum. Gerçekten kağıda ihtiyacımız yok.

Teknolojik ilerleme de bir takım tepelere sahip; yani birazcık bir tepe var ve zorlanıyorsunuz orada, mesela yetmişlerde seksenlerde kağıt artık kalkacak, teknoloji artık ilerledi denildi fakat kağıt kullanımı inanılmaz arttı; herkes dokum alıyor, faks çıktı,... Teknoloji ilerledikçe bu da rahatlık gidiyor. Önümüzde bir engel var, büyük kurumlarla işbirliği içinde bu engeli aşabilirsek, elektronik dokümanı fazlalaştırabilirsek gerçekten bu, sorununda çevre koruma konusunda ciddi bir rahatlama sağlayacak.

Zuhal Mutlu

Aslında ben bu araştırmayı yaparken DPT'deki bilgi çevresinde bakışı ile de konuştum, onlar ne yapıyorlar diye. Tabi e-Çevre konusunda pek bir şey yapılmıyormuş gibi bir izlenim ortaya çıktı orada ama bu işin nasıl bir bakış açısı ile olabileceği, nereden nasıl desteklerin gelebileceği... bunları söylerken yapılmış e-devlet ile ilgili projeler de dahil ki bende az çok bu konuyu izlemeye çalışıyorum. Bakarak gitmemiz gerekiyor ve bir takım dersleri de çıkararak en uygun ve en çabuk uygulama yapısına nasıl ulaştırılabilir, bunu belki konuşmamız gerekiyor. Ve bir öz eleştiri olarak söylüyorum ki ne yazık ki toplumsal yapımızdan kaynaklanan bir takım alışkanlıkları da aşmamız gerekiyor.

Evren Küçükankurtaran

Ben yine olayın eğitim boyutundan bahsetmek istiyorum, özet olarak; bizim için hedef, sosyal sorumluluğunun ve çevreye karşı sorumluluğunun farkında ve bu sorumluluğu ortaya dökebilecek gerekli yeteneğe sahip kişilerin yetiştirilmesi. Aslında çok kolay bir şey değil

Gün gelecek öyle bir şey olacak ki artık okullarda yürütülüş çevre projelerinin öğrenciler tarafından geliştirilen siteler sayesinde diğer okullarla paylaşım boyutuna gelebilmeleri. Bunu görmek isteriz en azından.

Evren Yılmaz

Çevre ve Orman Bakanlığı BID

Belki Bakanlık içerisinde bazı karışıklıklar olabilir ama bunlardan nasıl yararlanacağız. Amaç bu olanaklardan çeşitli şekillerde yararlanmayı sağlayıcı, kısıtlayıcı nedenlerin belirlenmesi.

Bunlardan bir tanesi TÜBİTAK'tır maalesef. Mesela elektronik imza; ne yapalım kendi içimizde de, dışımızda da elektronik imza kullanalım. Ama şu anda kendi içimizde elektronik imzadan yararlanırken dışarıya ıslak imza ile gitmek zorunda., her ne kadar elektronik imza yasası olsa da. Kısıtlayıcı nedenlerden birisi bu.

İkinci bir örnek, yani bir çok STK da veya örgütte kullanılıyor olabilir. Yani örneğin alınacak bir faksın kişilere veya taraflara gönderilmesi. Yani ne olacak, gönderilirken illa ıslak imza olması gerekiyor mu? Yine kısıtlayıcı bir sebep ve yine elektronik imza.

Bu da şunu gösteriyor, Bu nedenleri asıl ortadan kaldıracamız, TÜBİTAK'ın kurumlarla beraber çok daha iyi çalışması gerekiyor.

“turkiye.gov.tr” açıldı, yine o yapılıyor, kişisel fikrim bir şey yapılmış ama e-devlet o değil bence.

Hedeflerimiz nedir? e-Çevre üzerine çok büyük projeler var aslında Çevre ve Orman Bakanlığında; inanılmaz projeler var.

Şu an bir projede il müdürlükleri ile ilgili sınırları saymazsak il müdürlükleri de bundan sonra Bakanlığa bağlı olarak merkezi sistem üzerinden çalışacak. Sonuç itibarı ile bir şeyler yapılmaya çalışılıyor, e-Yönet'e bağlanılmaya çalışılıyor. Çevre müktesebatına bağlı olarak bir şeyler yapılmaya çalışılıyor ama maalesef sıkıntılar da çıkabiliyor.

Bunlar da sadece ve sadece Bakanlıkta çıkıyor diyemeyiz her kurumda var, üniversitelerde bile var ve ben burada çalışırken burada bile vardır.

Lütfen yine savunma pozisyonuna geçmiş gibi beni değerlendirmeyin ama bence toplumsal olarak en büyük sorun da bu.

Zuhal Mutlu

Peki isterseniz zamanı da düşünerek son kısma geçerek, şöyle yapalım mı? Bu başlangıçla bundan sonra ne yapabiliriz, bir şey yapabilir miyiz, bunu konuşalım isterseniz.

Evren Yılmaz

Hocalarımıza da katılıyorum, bilinçlendirme yapmamız lazım.

Zuhal Mutlu

Yani e-Çevre içinde bilinçlendirme ayağı mutlaka olmalı

Evren Yılmaz

Ben DSİ’de proje mühendisi olarak çalışmıştım, o zaman yazışmaları e-posta ile yapayım dedim ve o zaman daire başkan yardımcısı dedi ki “Bundan sonra kağıda basıp önüme getireceksin ve ben öyle bakacağım”. Bunlar küçük küçük şeyler ama nereye getirmeye çalışıyorum sözü, şimdiki nesil öyle değil, mailine bakıyor, doküman tarıyor, e-posta gönderiyor, oradan alıyor, oradan okuyor basmamaya çalışıyor biraz bir...

Zuhal Mutlu

Demek ki kafa yapısında da bir kayma istiyoruz değil mi? Ve tabi buna ilişkin gerekleri de kişisel ve kurumsal bazda ortaya koymak lazım.

Ercan Bulut

İzninizle bir konuya dikkatinizi çekmek isterim, son başlıklar çerçevesinde, hiçbir istatistik vs. vermedik, durumun vahşet olduğunu tespit ettikten sonra. Kategorileri böyle bir kurul de-

ğil ama akademik bir kurul mutlaka belirliyor Çevre ve Orman Bakanlığının belirlediği otoriteler olabilir. Başlıklar, atıklar, ormanların korunması, küresel ısınma, ısınma sorunu vs. başlıklar belirlendikten sonra her bir alt başlık net olarak tek tek belirlenmeli ve ele alınmalı elbette ki bir yığın tartışmadan sonra, aslında belli olan tartışmalardan sonra otoritelerin bunları tek tek belirlemesi ve kural, yasa vs. haline getirmesi şart.

Bunlardan belirli şeylere baktığımız zaman örneğin atıklar konusunda bunların Çevre Bakanlığı tarafından Avrupada’ki RoHS (Restriction of the use of certain Hazardous Substances / Sağlığa Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanması) yasalarına benzer şekilde yasalar geliştirmiş olduğu ve Türkiye’de etkin, özellikle elektronik ve bilgisayar ürünlerinin denetimi açısından önemli denetim mekanizmalarını oluşturmuş olduğunu biliyoruz. Biz de kendi şirketimiz bünyesinde bununla ilgili işlemlerin bir çoğunu hayata geçirmiş durumdayız ve hatta en etkin şekilde yapar durumdayız ama mesele bundan ibaret değildir, atıkların geri kalan kısımlarının da ele alınması ve tüm ilgililerin aynı şekilde ilgilerinin talep edilmesi ve aynı şekilde önlemlerini alması talep edilmelidir. Örnekler vermek istemiyorum, RoHS bizde nasıl uygulanmıştır tartışmak istemiyorum ama ; elektronik imza konusuna gelince arkadaşşıma katılıyorum ve dokümanları “print” edeceksiniz ve dosyanıza koyacaksınız, bunlar hızla aşmamız gereken şeyler.

Isınma açısından , enerji yönetimi meselesi başta otoriteler olarak bütün kurumlar tarafından ele alınıp, mutlaka çözümleri ile beraber önermeler, tavsiyeler alttaki ilgili kurumlara yapılmalı. Tüm kurumların elbette bundan hareketle elbette toplumun geri kalan kısmında belirli sorumlulukları var. Uç kullanıcıyı bir tarafa alırsak BT alt yapısı sağlayıcıları belli sorumluluktadır. BT’nin her kurumdaki yöneticileri de belirli sorumluluklara sahiptir.

Kurum içi yeşil BT tarzında stratejileri geliştirme ve kurum içi eğitimleri yapmak zorunda.

Yine BT açısından sağlayıcılara düşen görevler arasında küresel ısınma açısından bakınca çok etkin enerji yönetimi, çok önemli yazılım, kullanım ve donanıma “embed” edilmiş yazılımları ve kullanım koşullarını getirmek zorundadır. IT temsilcilerinden biri olarak düşünün herkes için aynı şeyler geçerlidir.

Tüm sağlayıcılar etkin çözümleri geliştirmek durumundadırlar; bugün bu çözümlerden bir çoğu var, bütün BT yöneticileri bu çözümler için BT yöneticilerine mutlaka destek vermeli, kolkola yeni çözümler nasıl hayata geçirilebilir, nasıl gerçekten uygulanabilir mi buna bakmalı. Küresel ısınma ile ilgili unsurlar minimum hale getirilebilir şu anda. Tabi diğer alanlarda da .

Zuhal Mutlu

Sonuçta tüm dönüşümler için talebi yaratmak zorundayız. Şunu soracağım ilk etapta, bunların yapılması gerektiğine katılıyoruz; o zaman bir iletişim ve farklı tür çalışmaların da ortaya çıkarılmasını sağlayıcı bir grup kurmayı öneriyorum. Tabi bizim buradaki amacımız çevre sorunlarını çözmek değil, bu sorunları çözmeyi de içine alacak bir ortam oluşturacak yapıyı hızlandırmak ve e-Çevre'nin kuruması için yola çıkılması yönünde etki oluşturmak.

Sevinç Arcak

Aslında uzman kişiler de var... Aslında şöyle olabilir, e-Çevre üzerinden Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinden de gelebilir, Toprak bölümünden orada bir şey açılabilir, o sayfaya ulaşmış oradaki bilgileri alabilir, oradaki veri tabanlarına ulaşabilir.

Zuhal Mutlu

Yani şöyle diyorsunuz, bir taraf olarak bu ilgili bilgileri kendi tarafımızda paylaşacak düzeye getiririz bölümümüzle ilgili.

Tabi bence bunu bir Çalışma Grubu kurabilirsek bir öneri olarak getirebiliriz, kendi aramızda raporlar hazırlayıp bunları sunabiliriz, Türkiye'deki resme nasıl katkıda bulunabiliriz, bakalım.

Ercan Bulut

Bu alandaki gelişmelerin de baskı unsurları haline gelmesi ile STK'ların çevre ile ilgisi, bu baskı unsurlarını örgütlenmesi ile e-modellemlerle vs. sürekli otoriteleri harekete geçmeye zorlamaları ile mi gelişmeli yoksa gerçekten Türkiye'de yukarıdan aşağıya böyle bir bilinç zaten hazır ve otoritelerin böylesine bir inisiyatifi almış oldukları ve şu anda yönlendirmeye başlamış oldukları gibi bir şey var mı? Arkadaşların “aa yürüyoruz işte..” mi diyorlar; buna bir açıklık getirilirse, devlet cephesinde ne durumda olduğumuzu biraz daha net anlarız.

Zuhal Mutlu

İlk sunumda söyledim ama şimdi ben şunun altını çizmek istiyorum...Yine gördüm ki hem çevre hem de ICT alanında konuyu anlayıp asıl resmi ortak alanda görenlerin sayısının çok fazla değil. Bu resmi görenlerin sayısının artırılmasının önemli olduğunu düşünüyorum zira ilk bakış bu resmi görebilmekten, sezebilmekten geçiyor; tabi görebilenlerin de resmi ne boyutta görebildikleri, gelişimleri sezebildikleri önemli. Sonrası da resmin gittikçe altındaki detaya inmekten ve bu detaya inmeyi ivmelen-dirici olan şeyleri hep birlikte konuşmaktan, tartışmaktan geçiyor. Bu ortamı, biliyorsunuz ülkemizde konular öncelikle tartışmalarla başlıyor ve bir de şunu da konuşmamız gerekiyor tabi, çevre konusunda geriye mi yoksa ileriye mi gidiyoruz? bu soru var ama şimdi bunu tartışmayalım; tabi şu var ki kanuni kısımlar belirli süreli ertelenmiş gözüküyor ve bunun değişmesi, doğru kural ve hedeflerle, bilinçle yapılmasını sağlamak gerekiyor. Ekonomik gelişme dediğimiz şey çevre sorunlarının görülmezden gelmesi ve ertelenmesine dayanılıyorsa gidişat ne derece doğrudur. Bir daha

düzeltilmeyecek duruma getirilen çevrenin maliyeti para ile bile ölçülemez.

Sonuçta yapabileceklerinizi inanmanız çok önemli; hem doğa koruma hem de ICT alanındaki bilgileri artırıp, pekiştirip bu konudaki yapılabilecekleri ortaya çıkarabileceklerimizi görmek ve bunla başlamak önemli.

Burada bir anlamda herkes, e-çevreden ziyade şu an kendi yaptıklarını örnek vererek e-Çevre ile ilgi kurmaya ve beklentilerini anlatmaya çalıştı. Tabi zaman çok yetersizdi.

Söylenilecek çok şey var ama şu an için burada dinleyicilerin de kısa bir yorumunu almak da önemli bu açıdan kısaca kendimizi de tanıtarak birkaç cümle ile düşüncelerini alalım.

Dinleyiciler :

Funda Şahin **Ege Peyzaj Öğrenci**

Merhaba, ben şunu vurgulayacağım, hiç biriniz bilgiye yeterince ulaşamadığınızı söylediniz, bence burada önce bilgilerin, yapılan çalışmaların bir araya toplanması önemli. Kimse kimin hangi çalışmayı yaptığını tam olarak bilmiyor; bunun için de sizin de dediniz gibi bir grup oluşturulup yapılan bütün çalışmaların elektronik ortama aktarılması gerekiyor diye düşünüyorum ve ana başlıkları hiç görmeden e-Çevre nedir diye düşündüğümde bu aklıma gelmişti ilk etapta. Yapılan çevre konusundaki araştırmaların hepsinin internet ortamına aktarılması gerekir ve böyle bir konferans olacak diye düşünmüştüm. Hep yapılan çalışmaları hem de kütüphane vb. yazılı dokümanlara ulaşamıyoruz ve internetten de bunlara yeterince ulaşamıyoruz.

Zuhal Mutlu

Yani özetle arandığı bilgiye ulaşmak için internet alt yapısının oluşturulması gerekiyor diyebiliriz zannederseniz.

Murat Eymur **Ordu Ün. Bilgi İşlem D.Bşk. Çalışanı**

En büyük sorun iletişim; farklı alanlarda, farklı düşüncelerde olan insanların bir araya gelerek Voltranı oluşturması ile sorunların çözümüne gidilebilir, e-Çevre çalışması daha güçlü yürüyecektir diyorum.

Mustafa Gürbüz **Mimar Müh, şehir plancısı**

Üzerinde durmamız gereken Dünyadaki ahlaksızlık ve yolsuzluklar. Önce Kyoto'ya kimler imza atmadı diye düşünelim.

Bilim ahlakı mahrumuyuz.Bunu düzeltmeniz lazım. Bunu yapan resmi kurumların da bunu yapması lazım.

Evvvela bizim kendi aramızda Türkçe konuşarak doğru iletişimi kurmamız lazım.

Zuhal Mutlu

Herkese katıldığı için teşekkür ederim .Sonuç olarak işin burada toplanabilen tarafları olarak kendi çerçevemizde bilgi ve görüş paylaşımı ile ortak bir noktaya, e-Çevre'ye gelmeye çalıştık. Bazı konuların e-Çevre içinde mutlaka bulunması gerekliliğini vurguladık.Bu çalışmanın en azından bundan sonraki çalışmaların biz veya başka bir grup tarafından devam ettirilmesi için ortama yararlı olmasını diliyorum.

Burada kararını aldığımız ve sürdürmeyi hedeflediğimiz grup çalışmaları ile de birlikte çalışabilirliği devam ettirmek dileği ile hoşça kalın ve daha sonra bu tür çalışmalarda görüşmek üzere diyorum. Lütfen her türlü görüş ve önerinizi paylaşınız.

Şunu unutmayalım ki ne olursa olsun öncelikle bu yapıyı kullanacak tarafların görev yapma isteği ve yeterliliği çok önemli.